ԺԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4784 5/18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 8 ՇԱՊԱՆ 1319 ԺԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4784

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղր.
» » » վեցամսեայ	70	»
» » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	46	ֆրք.
» » » վեցամսեայ	23	»

Դրամի փոխարէն փոստայի պուլ կ'ընդունուի, 115 պուլի փոխ 100 ղրուշի հաշուով:

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԻԶ

Անցեալ եօթնեակը բոլոր Էրզրումի գաւառաշրջանին [illegible] սկսաւ: Այդ տեղեաց բաց է քաղաքին մէջ աւերումներ գործելէ, տեղական ազգ. հաստատութեանց ալ մեծամեծ վնասներ տուած է դժբախտաբար, որչափ կրցած է հասկցուիլ մինչեւ հիմայ հասած տեղեկութիւններէն: Խստաշունչ եղանակը սկսած է արդէն Էրզրումի մէջ, ինչպէս սովորական է տեղւոյն կլիմային համար. հոն ձմեռնամուտը հոկտեմբերին կը սկսի, եւ պէտք է երեւակայել դժբախտութիւնը քաղաքացւոց՝ որ հարկադրուած ըլլան ընտանիք երդիքներէ դուրս անցնել գիշերել, վրաններու կամ տաղաւարներու տակ, սառած գետնի վրայ, երբ ցուրտին սաստկութիւնը կրնայ պատճառ ըլլալ զանազան մահացու հիւանդութեանց: Բարեբախտաբար տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է անմիջապէս, եւ չի վախցուիր որ վերահաս աղէտքը մեծամեծ [illegible] գոնէ քաղաքին մէջ: Առանց սպասելու մեր Նախատեսեան Յանձնաժողովին գումարման, որ անցեալ երեքշաբթի տեղի չունեցաւ՝ անդամներուն հրաւիրագիր հասած չըլլալուն համար,—թէ եւ դժբախտութեան լուրը ինքնին հրաւէր մը եղած ըլլար Յանձնաժողովին պատուարժան անդամներուն,—Ս. Պատրիարքը փութաց իսկոյն հարկէ սակաւոյ նպաստ մը հասցնել Առաջնորդ Տ. Զաւէն վարդապետի՝ աղէտեալ ազգայիններու անմիջական պէտքերը հոգալու համար. եւ միւս կողմէն հանգանակիչ Յանձնախումբ մը, Նորին Սրբազնութեան նախագահութեամբ կազմուած, Պոլսոյ մէջ սկսած է արդէն նպաստ հաւաքել մի եւ նոյն նպատակով: Յանձնախումբը կազմուած է Կարնեցի ձեռնհաս անձերէ. եւ առաջին հանգանակութեան արդիւնքը, իբր 500 ոսկի, յուսալ կուտայ թէ ըստ բաւականին պիտի կրնան մխիթարուիլ դժբախտ արկածեալները դիմակալներէն առաջ, երբ կը սկսի տեղւոյն սաստկագոյն ցրտութիւնը, եւ պիտի կրնան մեղմանալ այս բնական պատահարին յարակից թշուառութիւնները, որ ի հարկէ կը ծանրանան մանաւանդ աղքատ դասակարգին վրայ:

* * *

Զաւեշտ լուր մըն ալ Տիգրանակերտէն ժամանեց մեզ անցեալ շաբթու: Տ. Եզեկիէլ վարդապետ Առաջն. ընտրութեան դէմ, որ կատարուած էր ասկէ առաջ Գաւառ. Ժողովոյ կողմէ, հիմայ բողոքագիր մը հասած է Պատրիարքարան՝ որպէս թէ անկանոնութիւններ տեղի ունեցած ըլլան այս ընտրութեան մէջ, եւ թէ Եզեկիէլ վարդապետ բռնական եղած չըլլայ վիճակին հովուութեան գործերուն: Բաւ է տեսնել, հիմայ ինչ սիրտ կը մնայ Առաջնորդի մը կուրծքին տակ՝ որ այնքան վառ դրացումներ ու ջերմ փափաքներ կը տածէ իր հօտին նկատմամբ, երբ այնչափ հեռուէն տարաժամ բողոքի ձայներ կը հասնին իրեն, եւ տարաժամութեան չափ ալ՝ անիրաւ ու անտեղի: Ասկէ առաջ Տիգրանակերտցիք մաղ մնայ պէտք պաշտէին իրենց Տեղապահը, հիմայ ինչ եղաւ մէկէն ի մէկ որ իրենց նորընտիր Առաջնորդին դէմ կ'ելլեն, զոր իրենք Առաջնորդ առած ալ չեն տակաւին: Իրաւ որ զարմանալի վիճակներ կան եւ մանաւանդ զարմանալի վիճակայիններ, որ ամէնէն համբերատար եկեղեցականին մէջ անգամ պաղարիւնութիւն չեն թողուր: Բնական էր որ Առաջնորդ վարդապետը հրաժարէր, եւ հրաժարեցաւ ալ. եւ կ'արժէր որ Ս. Պատրիարքը մերժէր հրաժարականը, եւ մերժեց իսկ. անտարակոյս Ազգ. Վարչութիւնն ալ տարբեր բան մը չպիտի ընէ, եւ տարակոյսի նշոյլ անգամ չկայ՝ որ Տիգրանակերտցիք ալ Տ. Եզեկիէլ վարդապետի պէս եկեղեցական մը դիւրաւ չպիտի կրնան գտնել, եթէ վերջապէս Պատրիարքարանը ստիպուի ընդունիլ Առաջնորդին հրաժարականը, որ գիտէ որ եւ է պատրուակաւ: Մարդ գործ չունենար, Տիգրանակերտ երթալ հասկնալու այս բողոքին շարժառիթը, եթէ երբեք հոս տեղէն բան մը չի գուշակուիր, այն է՝ դպրոցական պաշտօնեաներու խառնակչութիւնը, խառն Առաջնորդարանի պաշտօնեաներուն խառնակչութեան հետ, եւ քիչ մըն ալ համեմատած՝ միւս քաղաքացիներու սանձարձակութեամբ եւ մասամբ նորին:

Բայց վերջապէս Տեղապահ կամ Առաջնորդ, վարդապետ ըլլան թէ եպիսկոպոս, խաղալիկ պէտք չէ դառնան զարմանազաններու քմահաճոյքին. Խառն Ժողովը ուրիշ չափ ու կշիռ ունենալու է մինչ ասանկներու դէմ, քանի որ ասանկներն են յաճախ որ ո՛չ չափ կը թողուն եւ ոչ համ առաջնորդական վիճակի մէջ:

* * *

Խառն Ժողովը վերջին ուրբաթ օր զբաղեցաւ այս խնդրով եւ [illegible] համարեց մերժել իրաւամբ նորընտիր Առաջնորդին, Տ. Եզեկիէլ վարդապետի, հրաժարականը որ բնական հետեւանքն էր Տիգրանակերտի խառնափնթոր տեղեկագիրներուն: Բայց Ժողովին որոշմանց կարգին մէջ չաւանուեցաւ որ եւ է անօրէնութիւն Ոսկանեան Տ. Տաճատ վարդապետի մասին, որ Բղիշ Առաջնորդ ընտրուած էր ասկէ առաջ եւ փութացած էր վերջերս հրաժարական մատուցանել երրորդ անգամ: Կը յիշուի թէ այս վարդապետն ալ հաշտարար տրամադրելիութիւններէն էր, որոնք կազմ ու պատրաստ հաշտեցնելու հովուական պաշտօն ընդունելու գաւառներու մէջ, եւ որոնցմէ սակայն դեռ մէկ հատիկ հովիւ չուզեց ճամբայ ելլել երբ Առաջնորդ կամ Տեղապահ, ինչ որ փայլուն յաղթութիւն մըն է անշուշտ տրամադրելիութեան գաղափարին: Տաճատ վարդապետ առանց երրորդ անգամ ալ կրնայ հրաժարիլ Բղիշի Առաջնորդութենէն... շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ Ազգ. Վարչութեան կողմէ իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած վստահութեան համար: Իր նախընտրածներէն ասանկ բաներ կը սպասուին: Բայց ո՞ւր դնելու է, ինչպէս պահելու է,—քանի որ կարելի չէ [illegible] մէջ դնել,—այս տրամադրելիներուն ցանկը, որ Խառն Ժողովով պատրաստուեցաւ ամիսներ առաջ եւ խոշոր երկաթագրերով հրատարակուեցաւ օրագիրներու մէջ: Բղիշցիք ալ ցանկին նայելով ընտրութիւն ըրին երրորդ անգամ, կարծեմ, եւ Պատրիարքարանի ներողամտութենէն դատելով՝ հաւանական է որ այս ձմեռուան ձիւներն ալ հալին եւ իրենք Առաջնորդի երես չտեսնեն, ինչպէս կը բաղձացուի եղեր տեղւոյն քահանաներէն եւ քահանայակերպ աշխարհականներէն:

Ամէն պարագայի մէջ, Տաճատ վարդապետ ճամբայ ելլելու կամ ճամբայ դրուելու է դէպ ի Բղիշ. այնպէս կը պահանջէ տրամադրելիներու ցանկին արժանապատուութիւնը, թէեւ մերձաւոր ազգականութիւն չունենայ այս կամ այն վարդապետի արժանապատուութեան հետ, ինչ որ ալ ըսէ Բղիշի պաշտօնավարժ Առաջնորդը... շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ Ազգ. Վարչութեան կողմէ իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած վստահութեան համար: Վասնզի Տ. Տաճատ վարդապետ դեռ կրնայ յաջողութիւն մը նկատել ընդ այսոր իր եկեղեցական ասպարէզին մէջ. բայց եթէ այս օրինաւոր բաղձանքը անյագելի է մեծապէս թէ կարենայ իրագործուիլ... [illegible] շնորհակալութիւն յայտնելով Ազգ. Վարչութեան եւ որ ի կարգին... տափակ խուսափումներով:

* * *

Վերջին տաճկն կարդացինք Արեւելքի մէջ՝ թէ ուրբաթ օրուան Խառն Ժողովէն ընդունուած է Տաճատ վարդապետի հրաժարականը Բղիշ Առաջնորդութենէն, որով այս հովուական վիճակը մնացեր է դարձեալ առանց հովուի, ինչպէս որ էր երկու տարիէ ի վեր: Որոշուեր է նաեւ ընտրութեան նոր հրահանգ յղել Բղիշ,—թէ երբեք մանաւանդ չափ հասած կրնայ մնացած ըլլալ տրամադրելիներու ցանկին մէջ նշանակուած եկեղեցականներու նշխարելու արժանապատուութեան վրայ, ուրկէ պիտի ընտրուի նոր առաջնորդ մը: Մեղք կը մնայ ուրեմն հետաքրքրութեամբ հետեւիլ նոր լուրերուն ի մասին նորոգ ընտրութեան, եւ խորին հիացմամբ զմայլիլ Տ. Տաճատ վարդապետի զօրեղ պատճառաբանութեանց վրայ, որոնց համոզում գոյացուցին Խառն Ժողովի մէջ՝ անգամ մըն ալ ապացուցանելով հանդերձ Պատրիարքարանի ներողամիտ ոգին: Ցաւինք թէ Տաճատ վարդապետի բարի օրինակը թելադիր կ'ըլլայ ուրիշ կուսակրօններու ալ, ցանկին մէջէն կամ դուրսէն, եւ այն միւս թոյլտու եպիսկոպոսին ու պաշտօնը կը հանգստանայ միշտ եւ հանդարտ բոլոր ձեռնհաս եկեղեցականներուն որ ընդ իրաւասութեամբ Պատրիարքարանի, ամէն:

ԱՐԷՏ

ԳԵՂՋԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՍԱԹՈՒՐՃԷՂ ԵՒ ԻՐ ԽԱՉ-ԱՂԲԻՒՐԸ

Ամբողջ տարուան մը կարօտը գիւղին զով, անուշ ջուրերով, մաքուր օդով ու բնական բիւր վայելքներով յագեցնելու կ'երթանք, պաշտօնակցի մը հետ, ՚ուր Մնացողի ափսոսանքով սակայն, քանի որ՝ երկուքս ալ՝ անտանելի ամառուան մը բոլոր տաժանքը կրելէ ետքը, Օգոստոսի վերջերը հազիւ մեզ կը գտնէ քանի մը օրուան կազդուրիչ կեանք փնտռելու, պարիսպներէն դուրս քանի մը ժամ միայն հեռու:

Դեռ շատ ճամբայ չկտրած, դեռ քանի մը քայլ անդին, կը զգանք որ բնութիւնը փոխուած է մեր շուրջը: Կլիմայի անուշութիւն մը, օդի մաքրութիւն մըն է որ կ'ուռեցնէ կուրծքերնիս. ու մեր չորս բոլորը սեւ պատեր ու նեղ ցուրտներ միայն տեսնելու վարժուած՝ հիմա հիացկոտ հրճուանքով է որ նայուածքնիս կը պտտցնենք պճնազարդ բլուրներով ընդելուզուած դալարագեղ դաշտերուն անսահմանութեան վրայ: Հովին փայփայանքն ու փսփսուքները, թռչուններու խմբերգին միացած՝ ծառերու պարահանդէսը կը նուիրագործեն. մինչ արեւն ալ, որ հոն, քաղքին մէջ կ'այրէր, կը մրկէր մեզ, հիմա կենսատու ժպիտն է բնութեան, եւ որ փաղփուն զուարթութիւն մը կը ցոլացնէ ամէն կողմ: Մենք կ'ուզենք, մինչ կ'անցնինք, ջանալով սեւեռուն նայուածքի մը մէջ ծրարել չորս բոլորի այլազան գեղեցկութիւնները, որոնք, հոս, մեր քայլերուն առջեւէն կը փախչին ու նորէն կ'երեւին, կը ջնջուին ու կը վերածնին անխռովութեան մը մէջ, եւ անդին, լեռներու երազային մշուշին մէջ փաթթուած՝ մ'՝ հեռուն հմայիչ կը դառնան:

Շատ չի տեւեր գիս [illegible] ախորժութիւնս, որ խորթ անբնական արտամադրութիւն մը պիտի սեղմէր՝ շուրջս պատուարող կեանքոտ սոլերուն, ծղօտներուն հետ եւ գոլորշի լեռներուն խըրոխտութեան հանդէպ: Աչքերս կը շփեմ, վայրկենական դէմ երազ մը սթափողի պէս. պզտիկ զառիվայրի մը գագաթը հասեր ենք, հոն, վարի ծայրը՝ ջուրի առատ ակ մը կը պոռթկայ, որուն վրայ պիտի իջնենք, քիչ մը հանգչելու համար:

Ջուրի խօսակցութիւն մը կը սկսի մէջերնիս, լայնաբաց կառանիներով ու քանքաղներով համեմուած. յետոյ երգելու փափաք մը կ'արթննայ սրտերնուս. ու կ'երգենք միաձայն, մեր ձայնն ալ խառնելով ամբողջ բնութիւնը լեցնող խոլ համերգին: Հիմա, բաւական հեռացեր ենք քաղքէն. ետեւս դառնալով բարակ մշուշի մը տակ կը նշմարեմ անհունին սահմաններուն երկարաձիգ գօտին եւ կապոյտ ցոլացող սաւառնող շարժումները, որոնց վերելքի կառախումբի մը երեւոյթով կ'անհետանան, մեր վայրէջքի պահուն: Ժամուան մը ճամբայ ես, անցք մըն ալ նեղլիկ ձորակէն եւ ահա ինքզինքնիս կը գտնենք ամէնէն վերջի թումբին գլուխը, ուրկէ գիւղը կ'երեւի յանկարծ՝ մացառական տուփի մը պէս: Լայն տարածութեան մը վրայ ցրուեր են տուները, դաշտ, կծկտած հողի անկանոն ցրուածներ հեռուէն, որոնց մէջ հոյակապ երեւոյթ մը կ'ընծայեն Թուխ-Մանուկ Խաչ եկեղեցիին ուխտաւորներուն համար կառուցուած երկյարկ սենեակները: Ծառերը, կանաչութիւնները, ո՛չ մէկ տեղ կը պակսին սակայն, մանաւանդ գիւղէն քիչ մը վար, ուրկէ դալարագեղ հովիտ մը կ'երկարի.—Հո՛ն է հռչակաւոր Խաչ Աղբիւրն ալ, թուփերու եւ ծաղիկներու շարքով մը զգալուած: Գիւղը կը մտնենք եւ մեր յատուկ ուխտաւորի սենեակը կ'ուղղուինք, ամէն հի՛գ քալելէ փոխ՝ տեր մը, առուի մը վրայէն ցատկելով: Ջո՛ւր, ջո՛ւր, ամէն կողմ ջուր, խոշոր ծառերու տակերէն, քարայրի մը կուրծքին ու թումբի մը ստինքներէն պաղ, պաղլուկ ջուրեր կը պղպղան. մինչ քովի ձորակէն ալ առուի մը երգը կը լսուի:

Առաջին անգամը չէր որ գիւղ մը կը տեսնէի, բայց այդ միջավայրը միշտ նոր տպաւորութիւններ կը պահէր ինծի. եւ այսպէս, հոն անցուցած ամբողջ տասը օրերս՝ անձանձիր հետաքրքրութեամբ սկսուած ու կիսատ ձգուած շրջան մը կազմեցին կարծես, ինծի համար:

Թուխ-Մանուկ-Խաչ, գիւղին եկեղեցին, մեծ համբաւ ունի [illegible] մէջ, եւ տօնական օրեր՝ ուխտաւորներու հոծ բազմութիւն մը հոն կը դիմէ, ո՛րն իր մուրազին հասնելու եւ ո՛րն ալ իր ցաւերուն բժշկութիւն գտնելու համար: Շատերն իրենց ուխտն ընելէ ետքը չուալով կը դառնան. կան ալ որ օրերով կը մնան սուրբին ոտքը, [illegible] ողջ արդիւնք թափելով խորանին առջեւ: Ուխտաւորներու յատուկ սենեակի մը ճերմակ պատերը ծածկուած կը գտնենք այլազան արձանագրութիւններով, որոնց մէջ՝ ամենէն անկեղծ զաւեշտականներէն ու դէպի խաղերուն գով՝ սրտի դողը, կսկծալի յուշագրութիւններն ալ չեն որ կը պակսին, որոնք ա՛յնքան սրտառուչ կը դառնան մանաւանդ անոր համար որ ծանր ցաւի, կորուստի վայրկեաններուն մէջ գրուած են, որդեկորոյս մօր մը կամ եղբօր վրայ լացող քոյրի մը դողդղացող մատներով:

Ժամը օրհնուած ոլիւր ունի, զոր բարեպաշտներն իբրեւ փանաաք կը գործածեն: Հոն կը շինուի նաեւ խունկի ծառեր, այրած խունկի ծուխով. ու ալ ամէնէն ուշիլ կիներուն կը ծախուի աչքի տկարութիւններու իբրեւ դեղ: Խորանին առջեւ, խնամով պահուած կը գտնենք Սուրբ Խաչքարը, որուն՝ դարաւոր հրաշքի մը մարմնացումն ըլլալը կը հաւատան: Ժամուն աւագերէցը, ՚եղի ալ կը պատմէ քարին անմահ աւանդութիւնը, զոր դարերէ ի վեր եկող գալող սերունդներն իրարմէ լսած են, հաւատարիմ նոյն երկիւղած փսփսուքով: (Թողնենք Առաքելոյ, գիւղի քահանայ ժողովուրդին յամառութենէն յուսահատած, օրին մէկը գիւղէն վար՝ աղբիւրի մը գլուխը կը նստի մտածկոտ ու մենաւորիկ, ու հոն կը մնայ թախծագին խոհերու մէջ ընկղմած: Ժամերէ յետոյ, ձայնէ մը սթափելով յանկարծ, իր դիմաց կը գտնէ Թուխ-Մանուկ մը, սալաքարի մը վրայ կանգնած: Թողէ՛, կ'ըսէ ան, մի՛ յուսահատիր, գիտեմ ինչ է տխրութեանդ պատճառը, ժողովուրդը քարոզչութենէդ եա չի կենար, անոնց տու՛ր ուրախ սա խաչքարը, գէթ այն թող պաշտեն: Առաքեալը ժամանակ չգտած, բերան բանալու, Թուխ-Մանուկ կ'անհետանայ իսկոյն, ու Ս. Թորգ մօտենալով անոր կեցած տեղին, պատուանդանը եղող խոշոր սալաքարին վրայ դրօշմուած կը գտնէ գեղեցիկ խաչ մը: Առաքեալը տրուած պատուէրին համաձայն, գիւղը կը տանի խաչքարը, եւ այնուհետեւ իր քարոզութիւնները կ'արդիւնաւորին: Ասկէց, աղբիւրն ալ կը կոչուի Խաչ-Աղբիւր, որ Թուխ-Մանուկ-Խաչ եկեղեցիին ամենազօր զօրութեան լրացուցիչ մէկ ազդակը կը կազմէ, եւ ամէն ուխտաւոր, հիւանդ թէ՛ առողջ, խորունկ հաւատքով այդ աղբիւրին մէջ կը լոգնայ վճիտ. պաղպաջուն ջուրն ալ խմելով, մէկն իր ցաւն ու չոռը ջուր ի վար տալու եւ միւսը հիւանդութենէ զերծ մնալու համար: Ցաւագարներուն ամէն մէկը չի մոռնար նաեւ իր զգեստին ծուէն մը կապել Աղբիւրին կուշտին ի վեր երկնցող թզուկ թուփերուն:

Հակառակ մեր փնտռտուքին, կարեւոր ձեռագիր մը չգտանք, միայն [illegible] տուներ, թափթփած, անթուական Աւետարանի մը թերթերը երեւցան, քանի մը հայերէնմէկ գրքերու հետ. իրենց տեառնէն մէջ հնագոյն բաներ, զորս վերջի տարիներս ձեռք անցուցեր է աւերողը: Գիւղին բաղդատելով, զարմանքով կը դիտենք դարաւոր եկեղեցիին անաղարտ մնացած աւերակներն ու քանի մը կամարները, որոնք խիստ հոյակապ եկեղեցի մը կը յիշեցնեն, ինչ որ կը հաստատեն նաեւ աւանդութիւնները, գիւղը 60 տուն հազիւ կը պարունակէ:

Ընկեր պաշտօնակցիս հետ, միջավայրին ու մարդիկներուն ընտանենալու կերպը կը փնտռենք, այցելելով հոս ու հոն եւ շատ հեղ խառնուելով ժամուն գիւղային հրապարակը հաւաքուող գեղջուկ խումբին: Փափկեկ երանգներով ու քնքոյշ պատկերներով նկարագրուած գիւղական կեանքը բոլորովին տարբեր է իրականին մէջ, ինչպէս անգամ մը մատնանշած է Գ. Անդրէասեան: Ես ալ արդէն կոյր լաւատեսներէն չէի այս մասին, եւ տարիներէ ի վեր կազմուած համոզումս անգամ մըն ալ կ'արդարանար հիմա: Բարոյական ու մտաւորական այլասերումը շատ ծանր կշռած է անոր [illegible] ալ վրայ: Հոն, ժամուն դրան փոշիներուն մէջ ծուլօրէն երկնցող լծկորքին բանէ՝ մինչեւ համբոյրին ալ տան ու դուրսի աշխատանքը ո՛չ մէկ կերպով կը յարմարի բնութեան օրէնքներուն, որոնք բացառութիւն չեն վերցներ: Գիւղային նոյն բորբոսած ապրուածքն ունի իրեններուն եւ ուրիշներուն հետ, որոնք մգլոտած տախտակներու մը տակ կը բանեցնեն կամաւ, [illegible] ու ժամուն դուռը, կամ փողոցի մը գլուխը, հովերուն ու փոշիներուն մէջ կ'երկննան, օրը քանի մը ժամ: Ընտանեկան կեանքն ալ բիրտ, անհանդուրժելի է գեղերու մէջ. Հին, նահապետական օճախը գոյութիւն չունի այդ ցածկուկ տանիքներուն տակ, ուր ամէն օր, ամէնէն հակամարդկային արարքներն իսկ տեղի կ'ունենան: Թողենք այն տուները, որոնք պատճառոյ գիտակցութենէ զուրկ, մօր սերունդ երու մշակնական բոյներ դարձեր են՝ բաղդատաբար ամէնէն խաղաղ, ամէնէն բարեկիրթ անուորներ իսկ իրար բամբասելու եւ իրարու վնաս հասցնելու առնէ են կարծես, ո՞ւր կը մնան հին ծերերու առողջաբարոյական պատուական հեղինակութիւնը եւ փոխադարձ յարաբերութիւններու նախնական ընթացքը:

Հիմակուան գիւղացին հին աղնուական ծոյլ ու անգործ ազան է, որ նիւթական ու բարոյական անկումին մէջ ինքզինքը բոլորովին լքած ծոյլ մարդու շարժուածքն ունի: Հին նահապետական ժողովուրդը՝ պատուախնդիր, գործունեայ եւ ճաշակի տէր կ'ըլլային, իրենցմէ աւելի կրթուած քաղաքիներու անտեսական անհամաձայն մրցման ենթարկուած չըլլալով: Հիմա, սակայն քաղաքին ճոխութեան քով, գիւղացին օրաւուր կ'իյնայ, իր ետ մնացողի անճարակութեամբ: Եւ այսպէս, մէկ խօսքով, գիւղացին իր չոր հացի պատառն իսկ դժուարաւ պիտի կրնայ շահիլ, եթէ՛ իրեն մի՛շտ միեւնոյն յամառ դէմ մնալն ու երկրագործը մնայ, զուրկ նորահնար երկրագործական գործիքներէն եւ, մշակութեան լաւագոյն դրութիւններէն ու մտաւորական գէթ միջակ զարգացումէ մը, որոնք այսօր մրցման եւ օրինաւոր շահու պայմաններ դարձած են ամէնուն համար:

Տիարպէքիր ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ
(Մնացեալը յաջորդով)

ԱՏԱՆԱՅԷՆ ԿԻՐԱՍՈՆ

ՈՒՂԵՒՈՐԻ ՆՕԹԵՐ

Դ.

ԿԻՐԱՍՈՆ, 20 սեպտ.

Չորեքշաբթի, Եողլու հասանք. քաղաքը դիմացի դիմաց երկու չորք լեռներէ ամփիթատրոնի ձեւով կ'իջնէ մինչեւ ծովեզերք: Հայերը 1500 տուն կը հաշուուին. ունին եկեղեցի մը միայն. դպրոցները կը յաճախեն 700է աւելի երկսեռ աշակերտներ: Առաջն. Տեղապահ Ղեւոնդ վարդապետ Թուքաթլեանի ջանքերը գնահատուած են տեղացիներու կողմէ: Հետեւեալ օրը, երեկոյին Ալաճա ըսուած կոկիկ գիւղաքաղաքը հասանք, ուր 7—8 տուն հայ կայ: Ուրբաթ օր, Զօրում հասանք, որ բաւական մեծ ու գեղեցիկ քաղաք մըն է. հարաւային եւ արեւելեան կողմերը կան ընդարձակ դաշտեր. իսկ հիւսիսային կողմը լեռնային է. հայ բնակչութիւնը քիչ է այս քաղաքին մէջ, հազիւ 150 տուն, որոնք պզտիկ եկեղեցի մը ու դպրոց մը ունին: Հայոց թաղը քաղաքին արեւմտեան ծայրն է, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ վերջէն գաղթած են հոն:

Կիրակի կէս օրէն առաջ հասանք Մէրզիֆոն, որուն դիրքը դաշտային է, այգիներով եւ պարտէզներով շրջապատուած. կրթական գործը գոհացուցիչ հանգամանքներ ունի հոն. արդէն գլխաւոր նշանաւոր է: Մէրզիֆոնէն տասին Հայերը հայերէն են ընդհանրապէս: Մէրզիֆոն եւ շրջակայ գիւղերը, որոնց ամէնէն մեծն է Հաճի գիւղը, բաւական մաքուր հայերէն կը խօսին: Երկուշաբթի, Ղավզա մնացինք. Մէրզիֆոնի եւ անոր մէջ 6 ժամու չափ ձորերով եւ դաշտերով միջոց մը կայ, որ բարձր բլուրի մը արեւելեան կուրծքին վրայ տարածող դիրքով շինուած պզտիկ քաղաք մըն է. ունի շատ մը գեղեցիկ տուներ ու պանդոկներ, որոնք մասնաւորապէս շինուած են համբաւաւոր ջերմուկներու եկող այցելուներու համար: Մէրզիֆոնի ազգային վարժարաններու յատուկ գեղեցիկ պանդոկ մըն ալ կայ. պզտիկ տուն մը, իբրեւ Հայոց եկեղեցի կը ծառայէ: Մասնաւոր քահանայ չունի եկեղեցին. Մէրզիֆոնի քահանաները կարգաւ մէկ մէկ ամիս կուգան կ'երթան հոն-

---

—)(23)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԵՐՕՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Դ.

ՑՈՐԶԱՆՔԸ ԿԸ ԲՇԷ ՋԱՆՈՆԸ

Յայտ է ամէն մարդ իմացած էր պզտիկին ծնունդը: Աղէտաբեր ճակատագիրը մայր ու աղջիկ կը քշէր այն յորձանքին մէջ, որ սուտէ ու կեղծիքէ կը բաղկանար: Կարելի չէր ետ դառնալ այն ճամբէն, ուր մտած էին: Ամէն ինչ բաղդին պիտի ձգէին, դէթ առ այժմ: Այդ կեղծիքը, սուտը չէր կրնար միշտ տեւել. մէկ, երկու, տասը ու թերեւս քսան տարի յետոյ, հարկ պիտի ըլլար ամէն ինչ խոստովանիլ: Սակայն դիպուածը կրնար մէջէն ալ հանել յանկարծ: Օրինակի համար, Ժերօմ առանց ծնողաց վկայագիրը եթէ ուզէր Մաղիւրի արձանագրութեան դիւանէն, գաղտնիքը պիտի պարզուէր: Ինչպէս յայտնի է, պզտիկը արձանագրուած էր անհայր, իբր Ռօզ Մանոնի աղջիկ:

Ժերօմ երջանիկ ու հպարտ, Հանրիէթ կ'առնէր իր բազուկներուն մէջէն ու նորէն անոնց կուտար: Պզտիկը հաճոյք կը զգար այդ նոր դէմքերը տեսնելով, որոնք կը ժպտէին ու կը ծիծաղէին միշտ:

Պատուհանին առջեւ կայնած, ուրկէ իր առջեւ կը պարզուէր անծայր, անտարբեր Բարիզի համայնապատկերը, Ռօզ կը մտմտէր:

—Մայր ինչպէս դիմանալու է այս կեանքին:

—Քու մայրական սիրովդ...

—Իսկ դո՛ւն մայր, քու արիութիւնդ չպիտի դիմէ՞ր բնաւ:

Մարիոնի չքմեղանքները ըղաձգօրէն կծկուեցան: Անկեղծ եւ ուղղամիտ կնոջ դէմքին վրայ ցաւագին յուսահատութիւն մը նկարուեցաւ: Գոյնը աչքերը ու արցունքներով թրջուեցան իր սեւ թարթիչները:

Գլուխը անդին դարձուց, որպէս զի ոչ ոք նշմարէ ու մեղմօրէն պատասխանեց իր աղջկան:

—Ես, աղջիկս... ես... շատ դըժբախտ եմ...

Այդ միջոցին, Ժերօմ դիրկը առած Հանրիէթ, ուրախութեամբ կ'ըսէր.

—Կնունքի կը հրաւիրեմ ձեզ բարեկամներս:

Կէս օրին, Ժերօմ ճաշի հրաւիրեց Կասպարը, որ անձկութեամբ ու սրտի դողով ներս մտաւ տունէն: Մարիոնի մէջ անցած դարձածէն տեղեկութիւն չունէր բնաւ. իր մայրը, այդ մասին, բան մը չէր գրած իրեն:

Ժերօմ, [illegible], դողած էր.

—Զաւակ մը ունիմ յայտնեց. մը պիտի տամ բոլոր պաշտօնեաներուն:

Կասպար սառնասիրտ լսած էր այդ լուրը: Իրաւցնէ՞ Մարիոնի զաւակն էր ան, հապա՝ Ռօզ-Մանոնինը. Կասպար կասկածեցաւ որ դաւ մը ծածկուած էր, երբ Մարիոնի ու Ռօզի ամփոփ եւ անձկոտ դէմքերը նշմարեց:

—Տե՛ս Հանրիէթ, օրօրոցին մէջ պառկած՝ մէկ մէկ կը քնանայ: Եթէ դիտողութիւն մը ընես աղուս վրայ, կ'ուրանինք քեզի հետ: Աղէկ միտքդ բերէ, կնունքը տասնըհինգ օրէն պիտի ըլլայ. բնական է որ Ռէժին կնքամայր ըլլայ, իսկ դուն ալ կնքահայր, կը հաւանի՞ս, այնպէս չէ:

—Համաձայն, տէր իմ, կմկմաց Կասպար:

Ու իր նայուածքը ուղղեց Մարիոնի ու Ռօզի վրայ, որոնք իրենց նուրբ հասակը վերստացած էին. Մարիոն Բարիզեցիի մը վայելչութիւնը ու Ռօզ աւելի հրապուրիչ նրբութիւն մը առած էր:

Առաւօտէն ի վեր այցելուները բազմաթիւ ըլլալով, Մարիոն չէր կրցած կանուխէն պատրաստութիւն տեսնել ճաշին համար: Ռէժին վար իջաւ մօրը օգնելու համար, իսկ Ռօզ ու Կասպար պարտէզ գացին: Կասպար քաջութիւն առնելով, ըսաւ.

—Արտէնի կողմերը աղուո՞ր են:

—Այո՛, պարզ եւ ուղղամիտ մարդոց երկիրն է. հիմա շատ կը սիրեմ ձեր մայրը, երբ թէ չառնուց ճանչցած ըլլայի զայն... [illegible] կը գրէ ձեզի:

—Վերջերս քիչ մը կ'ուշացնէ նամակները, ըսաւ Կասպար, ջանալով ժպտիլ...

կ'երեւայ թէ ձեր հոն ներկայութիւնը պատճառ եղաւ որ մոռնայ զիս... Ամիս մը կայ, թերեւս աւելի, որ նամակ չեմ առած իրմէ:

—Ոչ իսկ աղուոր ծննդեան լուրը...

—Ոչ իսկ այդ լուրը:

Երկուքն ալ լռեցին: Սաստիկ կարմրութիւն մը պատած էր Ռօզի ճակատը: Գլուխը անդին դարձուց: Բայց որովհետեւ այդ լռութիւնը անտեղի ու ապշեցուցիչ էր, բերնին եկածը ըսաւ, իբր թէ սքանչացած իր աչքին առջեւ պարզուած տեսարանին վրայ:

—Բարիզ աղուոր է այս պայծառ արեւուն տակ:

Կասպար դողդոջուն ու զայրացկոտ շնչով մը պատասխանեց.

(Շարունակելի)

Հայոց թիւը 30–40 տուն ըլլալ կը կարծուի։

Երկուշաբթի երեկոյ մօտ բլուր մը անցնելէ յետոյ, Զաղալը հասանք, ուր բազմաթիւ պանդոկներ կան ճամբորդներու յատուկ, որովհետեւ Զօրումէն, մանաւանդ Մէրզիֆունէն Սամսոն գացող եկող սայլեր, կառաւաններու կազեր բազմաթիւ են. ճամբաները անոնց խռնումէն դժուարանցանելի են շատ անգամ։

Առաւօտուն, լեռան վրայէն արեւու առջին ճառագայթներու հետ մշուշի տակէն Սեւ ծովու կապոյտ ալիքները նշմարեցինք. մինչեւ կէսօր հազիւ կրցանք իջնել այն վերջին զառիվարէն, ուր կառուցուած է Սամսոն իր գողտրիկ շէնքերով, որոնց կարմիր կղմինտրներու ծածկոյթներուն տակ ճերմակ կը փայլին ապակիներու ցոլացումներու հետ։ Այս գեղեցիկ քաղաքը այցելութեանս երկրորդ օրը, ներկայ գտնուեցայ յուղարկաւորութեանը Եզնուարդ էֆ. Մուրատեանի, ազգային ծանօթ դէմքի մը։ Ոչ նուազ ցաւալի էին երեք օրերու մէջ տեղական գործերու մասին առած տեղեկութիւններս. դպրոցը նախանձելի վիճակի մը հասնելէ հետու, այդ մասին եղած ժողովները եւ գումարումները անձնական նկատումներու եւ հակառակութիւններու տեղի տուած են, ինչպէս կը վկայէին մէկ քանի բարեկամներ. փայտաշէն ու խախուտ եկեղեցի մը ունին։

Գարազմաներու բերումով, Զարշամպա գացինք, որ պզտիկ քաղաք մըն է. Եէշիլ-Իրմաք ճիշդ մէջտեղէն անցնելով, քաղաքը երկուքի կը բաժնէ. փայտաշէն նոկայ կամուրջ մը կը միացնէ այդ երկու մասերը. հայ բնակչութիւնը 300 տուն է, դպրոցի հանդէպ ժողովուրդին ունեցած ջերմ փափաքն ու եռանդը գովելի արժանի են. միայն թէ ժողովուրդը շատ պաղ կը գտնուի եկեղեցիին նկատմամբ։ Կիրակի առաւօտ մը, պատարագի առաջ-առաջընթաց հազիւ հազիւ ներկայ գտնուած տեսայ. ժողովուրդը, մեծ մասամբ, խճողուած էր սրճարաններու մէջ։ Իւնիա երթալու ճամբուն վրայ՝ հանդիպեցանք Թէրմէի, որ պզտիկ գիւղաք մըն է ու Զարշամպայէ 3ուկէս ժամ հեռու կը գտնուի. 20 տուն հայ կայ, փայտաշէն, այլ գեղեցիկ եկեղեցի մը շինել տուած են, որ կիսկատար է տակաւին։

Սեպտեմբեր 5ին, չորեքշաբթի օր, Ատանա շոգենաւով ճամբայ ելանք Կիրասոնի համար. միշտ ծովափը քերելով. այլ եւ այլ գեղերէ զատ Փադսա եւ Օրտու, պզտիկ այլ գիւղերէ քաղաքներու առջեւէն անցանք, որոնց մէջ հարիւրաւոր տուն հայ բնակիչներ կան, որոնք բաւական վաճառականութիւն ունին։ Ժամը 12ին հասանք Կիրասոն։ Յ. Ե. Պ.

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Տօքդ. Մորիսընի հեռագիրը.—Չինու յաւիտենական ձգձգումները.—Չէնրի շինութիւն.—Վաճառականութիւններ Եանկ-Չէի մէջ.—Գերմանացիները։

Հան Քեու, 11 Նոյեմ. — (Թայմզի թղթակից տոքթ. Մորիսընի հեռագիրը). —Եանկ-Չէի հովիտը հիմա հանդարտ է եւ երկիրը վերստացած իր սովորական վիճակը։ Թէեւ Եանկ-Չէի փոխարքաները բողոքեցին Մանչուրիոյ պայմանադրութեան ծրագրին դէմ, սակայն միւս կողմէ ալ յայտնի է թէ ամբողջ բան մը չի հասկնար անկէ եւ անոր համար հոգ չէ թէ ստորագրուի է կամ ոչ. նաեւ Մանչուրիան օտար երկիր մըն է։ Կարելի է գաղափար մը կազմել այն եղանակին վրայ, որով հաշտութեան բրոթոքոլին ձեւը փոխուեցաւ՝ նախանձներու Չինացիներուն բացատրելու համար Բէքինի դեսպանատանց թաղին մէջ ամուր տեղի մը հաստատումը։ Աւասիկ այդ ձեւափոխութիւնը.

«Օտար բարբարոսները արտօնութիւն առած մայրաքաղաքին մէջ մնալու, բայց որոշ սահմաններու մէջ պիտի փակուին, ինչպէս ժամանակով էին օտար կայանները Քանթոնի մէջ։»

Հոս ոչ ոք կը տարակուսի Չինու արքունիքին Բէքին վերադառնալուն մասին։ Մոնկոլ իշխանները, որոնք անցեալ տարի արքունիք չէին հրաւիրուած, հրաման առած Նոր Տարիին առթիւ Չին երթալ եւ կայսեր ներկայանալ, երբ կայս. քաղաքին մէջ կառուցուի նախահայրերու նոր տաճար մը։ Միշտ յանձնէք կ'ըլլան չգործադրելու հաշտութեան բրոթոքոլին շատ մը յօդուածները, մանաւանդ պատժիներու մասը։ Օրինակի համար Հէնկ. Զաու փոխարքան որ Ֆանծօզաթիի եւ երկու կաթոլիկ կրօնականներու սպանութեանը համար մշտնջենական աքսորի դատապարտուած էր, հիմա արձակուրդ մը կը վայելէ Չէնկ Զա Ֆուի մէջ, ուրկէ անցեալները, գրած էր տոքթ. Կրիֆիթի թէ չերմանայէ կը փափաքի անոր աջակցիլ։

—Զէնքերու ներածման արգելքը մեծ զարկ տուաւ տեղական շինութեանց։ Եանկ-Չէի բոլոր զինարանները անընդհատ կ'աշխատին. Այս տեղի զինարանին մէջ ալ երկու հազար գործաւորներ կ'աշխատին դաշտային թնդանօթներու, հրացաններու, ռազմամթերքի եւ անծուխ վառօդներու շինութեան։ Շանկայի զինարանին մէջ երկու հազար հինգ հարիւր գործաւորներ ալ նոյն տեսակ շինութիւններով զբաղած են. կ'իմանամ նաեւ թէ եւրոպական գործարաններու ներկայացուցիչներ՝ բանակցութեան մէջ են մեծաքանակ հրացան մատակարարելու համար։ Չինէն պահանջուած միասին ահագին հատուցումը Եանկ-Չէի նահանգներուն վրայ, նպաստաւոր են Անգլիացիներուն։ Վերջերս հրաման տրուեցաւ այդ հատուցման տարեկան գումարը՝ 181,500,000 թայլ ձեռք բերելու համար տուրք մը դանձել ասոնց նահանգներուն վրայ, որոնցմէ Եանկ Չէի վեց նահանգները ինը միլիոն պիտի վճարեն։ Ասոնց փոխարքաները կը գանգատին թէ, վերջին մեծ փոխառութիւնով արդէն բեռնաւորուած, նորէն կը պարտաւորուին վճարել Պոքսըրներու շարժման տուգանքին կէսը, մինչդեռ Մանչուրիա զերծ կը մնայ ու եւ է հատուցմէ։ Ուրիշ յօդուած մը՝ որուն համաձայն համալսարանական քննութիւնները կը ջնջուին, մեծապէս նպաստաւոր կ'ըլլան պաշտօններու եւ ապօրէն անուանումներու տեւելուն Մանչուրիայի պաշտօնեաներուն։

—Հիմակուհիմա վաճառականութիւնը կը զարգանայ։ Գերմանական շոգենաւերը կը փորձեն մրցիլ միւսներուն հետ։ Թանոյի վիճակագրութիւնները սակայն, սխալ գաղափար մը կու տան Գերմաններու գործունէութեանը մասին Եանկ-Չէի վրայ, վասնզի միւս շոգենաւերը շատ գործ ունին, մինչդեռ Գերմանները միասով կ'աշխատին։ Օտար ազգութեանց արտօնավայրերը, հոս, կը տարածուին քանի մը մղոնի վրայ՝ գետակին երկայնքը։ Անգլիացիներուն եւ Ֆրանսացիներուն արտօնավայրերուն մէջ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ. մինչդեռ Ռուսներունը անկարգ է եւ պարապ։ Գերմանացիներունը, որ այնքան սուղի նստաւ, երկու մեքենաշէնք միայն կը պարունակէ. միւսները թողուած են վարձակալներու, ինչպէս կ'ըլլայ Թիէն-Չինի գերման արտօնավայրին մէջ։

—Բէքինէն Հան-Քէու շինուող երկաթուղիին աշխատութիւնները փութով առաջ կը տարուին, թէեւ վերջին ոգորումները միասներ պահանջած են։ Հարիւր վաթսունըհինգ մղոն երկայնութեան վրայ երկաթէ գիծեր զետեղուած են, իսկ յիսուն քիլոմէթր վրայ ալ ճամբաները յարդարուած են։ Այս գործունէութիւնը հակազդեցիկ մը կը կազմէ Եանկ-Չէի հովտին մէջ բրիտանական այդ տեսակ ձեռնարկութեան մը հետ. Անգլիացի արտօնատէրները իրենց թղթապանակին մէջ կը պահեն Շանկայ-Նանքինի երկաթուղիի գիծին ծրագիրը, եւ իրենց միւս արտօնութիւնները։ Հանքէուէն-Քանթոն շինուելիք գիծին վրայ տակաւին բան մը սկսուած չէ։ Վերջերս Չէնկի փոխարքան բացարձակ պահանջում ղրկած էր Ֆէ ամերիկեան ընկերութեան մը տրուած գիծը Պելճիքացիներու ձեռքը պիտի չիյնայ, որոնք արդէն տիրացած են առաջին անգամ շրջաբերութեան հանուած բաժնեթուղթերու երեք հինգերորդ մասին։ Մասնագէտներու բոլոր պահանջումները կը կարգադրուին տեղական իշխանութեանց միջոցաւ։ Հու-Նան, որ մինչեւ հիմա օտարներուն ամէնէն աւելի թշնամի շինական նահանգն էր, այժմ բաց է միսիոնարներուն։ Անոր մայրաքաղաքին՝ Չանկ Զա-Ֆուի մէջ գտնուողները կը վայելեն իշխանութեանց կատարեալ պաշտպանութիւնը։ Բողոքական միսիոնարներուն չափաւոր ընթացքը, հատուցումներու պահանջման առթիւ, լաւ տպաւորութիւն մը գործեց Չինացիներուն վրայ, որոնք բողոքականներուն այդ ընթացքը կը բաղդատեն Հռոմի Եկեղեցիին միսիոնարներուն ընթացքին հետ։ Չինացիները նաեւ կրօնական միաբանութեանց Ֆրանսայէ արտաքսումը, զոր արդէն կը համարին աշխարհային գործերու մէջ անոնց անտանելի միջամտութեանը, կը բաղդատեն Բէքինի Ֆրանսական դեսպանատան կողմէ ընծայուած պաշտպանութեան հետ՝ Հռոմէական Կաթոլիկներու ամէն պահանջումներուն համար, որքան ալ անիրաւ ըլլան։ Եզրակացնելու համար կ'ուզեմ ձեռք առնել հարցում մը որ հոս միշտ կ'ըլլայ ինծի. Անգլիոյ կառավարութիւնը կ'երեւայ թէ չի գիտեր որ իր Կոնսոլոս Տեարքները հոս փոխարքաներու կը կարդացուին թարգմանիչներու կողմէ։ Միթէ Անգլիոյ կառավարութիւնը կը կարծէ՞ թէ իրեն նպաստաւոր եղող պաշտօնեաներէ ստացուած գաղտնի գրութիւնները հրատարակելով, անոնց հետ յարաբերութիւնները աւելի մտերմացնելու կ'աշխատի։ Տգէտ Չինացիները որոնք Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարաններն սովորութիւնները չեն գիտեր, անհատապէս կը վերագրեն այդ պարագան։

Լոնտոն, 12 Նոյեմ.—Համպուրկէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ մէկ քանի նաւատէրեր ու սեղանաւորներ սենտիքա մը կազմեր են հոն, Վերին Եանկ-Չէի մէջ գերման վաճառականութեան նոր զարկ մը տալու նպատակով։ Քիչ ատենէն պիտի շինուին հարթ յատակով շոգենաւեր՝ գետակին մէջ երթեւեկելու համար. նաեւ ջրվէժներէն վեր քանի չափ կայաններ պիտի հաստատուին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Նուէրներ եւ շնորհաւորութիւններ.—Էտուարտ Է.ի ծննդեան տարեդարձը.—Հնդկաստանէն միամտօրէն շնորհաւորութիւն մը։

Լոնտոն 12 Նոյեմ.—Էտուարտ Թագաւորը, իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Իտալիոյ Թագաւորէն ստացաւ շնորհաւորական հեռագիր մը, որ մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Անգլիոյ արքունիքին մէջ։ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը որ շատ քիչ կը հանդիպի Էտուարտ Թագաւորը, այդ հեռագրով մեծ փափաք կը յայտնէ քիչ ատենէն տեսակցութիւն մը ունենալ Էտուարտ Է.ի հետ։ Գերմանիոյ կայսեր կողմէ Անգլիոյ Թագաւորին ղրկուած նուէրը, ծննդեան տարեդարձին առթիւ, ոսկեայ արծաթէ գեղեցիկ սպաս մըն է, որուն զանազան կտորները Վիլհէլմ Բ.ի կողմէ տրուած օրինակներուն համաձայն շինուած են։ Ամբողջ սպասները դրուած են ութ խոշոր սնտուկներու մէջ։ Գերմանիոյ կայսրը նաեւ սիրալիր նամակ մը ուղղած է իր մօրեղբօրը՝ Էտուարտ Է.ի։ Թէ՛ նուէրը եւ թէ նամակը ծննդեան տարեդարձին առաւօտուն հասան Անգլիոյ արքունիքը։ Ուրիշ կողմերէ ալ թէ՛ հեռագրով եւ թէ նամակով բազմաթիւ շնորհաւորութիւններ հասան։ Ասոնց մէջ կար հատ մը որ շատ խնդացուց Անգլիոյ արքայական ընտանիքին անդամները։ Հնդկաստանէն ղրկուած հեռագիր մըն էր սա հասցէով,— «Պ. Էտուարտ, Թիւ եօթը, կայսր, Լոնտոն»։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԶԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէնի ճառը.—Թրանսվալի պատերազմը.—Ի՞նչ կը սպասուի Լորտ Ռոզպէրիէ։

Լոնտոն, 11 Նոյեմ.—Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն եւ վաթսունէ չափ ծանօթ պատգամաւորներ, այսօր, սեղանի հաւաքուեցան Ապէրտինի կոմսին եւ կոմսուհիին կողմէ։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն բաժակաճառ մը պատասխանելով, խօսեցաւ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին եւ մասնաւորապէս Լորտ Ռոզպէրիի արտասանելիք ճառին վրայ, որուն ամէն կողմ կը սպասուի անհամբերութեամբ։ Սեղանը մտերմական հանգամանք մը ունենալուն համար, մամուլի ներկայացուցիչները հրաւիրուած չէին։ Ազատական քաղաքական միջավայրերու մէջ կը կարծուի թէ Լորտ Ռոզպէրի որ մինչեւ հիմա պատերազմի վերաբերեալ բոլոր խնդիրներուն համար կատարելապէս անհամաձայն էր Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէնի, բայց նախարարութեան ընթացքին դէմ եղած քննադատութենէն, հիմա ինք ալ այն կարծիքէն է եղեր թէ Լորտ Միլնէրի ներկայութիւնը Հարաւային Ափրիկէի մէջ ամէնէն մեծ խոչընդոտն է թշնամութեանց աւարտելուն։ Լորտ Ռոզպէրի մտադիր է իր խօսելիք ճառին մէջ հաստատել Լորտ Միլնէրը ետ կանչելու անհրաժեշտ պէտքը. բայց դժբաղդաբար Լորտ Ռոզպէրի քիչ մը յարափոփոխ է եւ յաճախ կարծիք կը փոխէ մէկ օրէն միւսը։ Կրնայ ըլլալ որ պահ մը մտածելէ ետքը, լռութիւն պահէ այդ կարեւոր խնդիրին վրայ։ Ազատական քաղաքական միջավայրերուն մէջ այնպէս կը նկատեն թէ Գահիրէի անգլիական ներկայացուցիչ Լորտ Քրոմըրի եւ կամ Քանատայի նախարարապետ Սըր Ուիլֆրիտ Լորիէի պէս մարդիկ Անգլիոյ համար աւելի լաւ պիտի ըլլան Հարաւային Ափրիկէի մէջ, եւ թէ չհաւնիր պիտի ըլլայ անոնց ծառայութիւններէն օգտուիլ՝ Պոէրներուն հետ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար։ Լորտ Ռոզպէրի եթէ որոշէ այժմ ալ այդ տեսակէտն, անհաւանական չէ որ երկպառակութեան կուսակցութեան ազդեցիկ քանի մը թերթեր նախարարութենէն պահանջեն այդ տեսակ փոփոխութիւն մը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Տօքդ. Լէյտս Պէրլինի մէջ.—Զանազան ենթադրութիւններ.—Տրենճ Հուտ գնդապետը.—Ոսկիի արտադրութիւնը.—Պ. Սէսիլ Ռոտս։

Պէրլին, 11 Նոյեմ.—Թրանսվալի ներկայացուցիչ Տօքդ. Լէյտս որուն կ'ընկերանայ Պ. Ֆիշէր, Պէրլին հասաւ։ Լոքալ Անցայկըր կ'իմանայ թէ, նոյն իսկ Տօքդ. Լէյտսի յայտարարութեանց համաձայն, քաղաքականութեան համար Պէրլին չէ եկած. նաեւ հոս գտնուած միջոցին քաղաքականութեան վրայ պիտի չխօսի։ Տօքդ. Լէյտսի ընկերները միշտ յուսալից են պատերազմի ելքին համար։ Չեն հաստատեր որ Տէվէթ զօրավարը մեռած ըլլայ վասն զի լուր ունին որ խիզախ հրամանատարը, օգոստոսի վերջերը, զօրախումբը իր առաջնորդներուն հրամանին տակ դնելով, պատրաստ եղեր է՝ միւս զօրախումբերու պետերուն հետ խորհրդակցելու համար։ Տօքդ. Լէյտսի բարեկամները կը հաստատեն նաեւ թէ Պոէրները Քէյփթաունէն մօտ գտնուեր են բազմաթիւ ձիեր, որոնք վերջերս դէպ ի Հարաւային Ափրիկէ ճամբայ հանուած անգլիական հեծելագունդերուն յատկացուած էին։ Այս լուրը Լոնտոնի մէջ չհրատարակուելուն պատճառը այն է թէ Անգլիոյ զինուորական իշխանութիւնները սովորութիւն չունին նիւթական կորուստները երեւան հանել, երբ անոնց հետ կեանքի կորուստ չկայ։

Պրիւքսէլ, 12 Նոյեմ.—Հոս հաստատապէս կը հաւաստեն թէ տոքդ. Լէյտսի ու Պ. Ֆիշէրի Պէրլին այցելելուն նպատակն է գերագոյն ճիգ մը ընել՝ ձեռք բերելու Գերմանիոյ կայսեր միջամտութիւնը Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին մէջ։ Նաեւ կ'ենթադրուի թէ Պոէրները, որոնք առաջին անգամ չեն յաջողած, հիմա պատճառներ ունենալու են՝ հաւատալու թէ այդ նպատակով համաձայնութիւն մը գոյացած է Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ կայսրերուն միջեւ, Ֆրանսայի, Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ բարոյական աջակցութեամբը։ Այդ զրոյցին աւելի ոյժ տալու համար, կ'ըսուի թէ Անգլիա պիտի չմերժէ միջնորդութեան առաջարկութիւն մը՝ եթէ իր անձնասիրութիւնը գոհացնելու պայմանով եղած ըլլայ։

Նիւ Եորք.—Տրենճ Հուտ գնդապետը, որ նշանաւոր հանդիսացաւ Քուպայի պատերազմին մէջ, եւ որ այդ պատերազմին ետքը խորհրդաւոր կերպով անհետացած էր, հիմա Պոէրներու զօրախումբերուն մէջ կը գտնուի եղեր։ Հուտ գնդապետը կ'երեւայ թէ մասնակցած է Հարաւային Ափրիկէի մէջ կատարուած քանի մը կարեւոր ճակատամարտներու։ Գնդապետը արժանիքի տէր սպայ մըն է, նախկին շրջանաւարտ Ամերիկեան զինուորական բարձրագոյն վարժարանին։

Լոնտոն.—1901 Հոկտեմբերին Ուիթուոթէրսրանտի հանքերուն մէջ ուր աշխատութիւնները վերսկսած են, ոսկիի արտադրութիւնն է 33,393 ունկի։ Սեպտեմբերին եղած էր 31,936 ունկի։

—Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Պ. Սէսիլ Ռոտս հիմա Վէրոնէ (Իտալիա) կը գտնուի եւ թէ պոէրասէր բնակիչներ, այդ առթէն օգտուելով, ամէն կողմ ծանուցումներ փակցուցեր են սա միակ բառերով.—«Կեցցե՛ն Պոէրները»։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ջրանցքին յանձնաժողովին գումարումը.—Առաջարկ մը առեւտրական նախարարութեան մը հաստատման մասին.—Ամերիկեան տարօրինակութիւն մը։

Ջրանցքին յանձնաժողովը միաձայնութեամբ գումարուեր է քննելու համար գեր-յանձնաժողովներու կողմէ ներկայացուած տեղեկագիրները, որոնք ջրանցքին զանազան ճամբաները, անոր ճարտարարուեստական, առեւտրական ու զինուորական արժէքը քննած եւ անկէ առաջ եկած բոլոր իրաւունքները եւ առանձնաշնորհումները ուսումնասիրած են։ Կը կարծուի թէ ամբողջ շաբաթ մը պիտի զբաղի այս տեղեկագիրներուն քննութիւնը, որոնց միացած յանձնաժողովին ընդհանուր տեղեկագիրն, ուր եզրակացութիւն մը պիտի գտնուի, նախագահ Ռուզվէլթ պիտի մատուցուի։

—Չիքակոյի «գործի մարդոց դաշնակցութեան» կողմէ պատուիրակութիւն մը Պ. Ռուզվէլթի ներկայացեր է, խնդրելով որ առեւտրական նախարարի պաշտօն մը ստեղծուի, որ մաս կազմէ դահլիճին։ Նախագահը պատասխաներ է թէ նկատողութեան պիտի առնէ այդ խնդիրը, որ արդէն բաւական ատեն է սեղանին վրայ կը գտնուի։

—Նշանաւոր անձնաւորութեանց համար եղած պաշտամունքը ծայրայեղութեան մղուած է Ամերիկայի մէջ։ Ֆիլատելֆիոյի բարձր դասակարգին պատկանող տիկին մը իր վզէն կախած բիւրեղէ զարդի մը մէջ պահած է եղեր Մ. Նահանգաց մէջ մեծ համբաւ հանող Բատէրեւսկի դաշնակահարին մէկ կաթիլ արիւնը։ Տիկինը չի հանդուրժեր որ ծիծաղին այդ անհեթեթութեան վրայ, այնպէս որ իր այցելուներու ցանկին մէջէն ջնջեր է մանկամարդ կնոջ մը անունը որ համարձակեր է խնդալ այդ արիւնքին վրայ, որ թերեւս կոկորդիլոսի մը կը պատկանի։

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ ԵՒ ՔՈԼՈՄՊԻԱ

Ծանր միջադէպ մը Քոլոմպիոյ մէջ.—Միջնորդութեան առաջարկ.—Քոլոմպիական զօրքերը եւ արջառ։

Քոլոմպիոյ խառնակիչ կացութիւնը ա՛լ աւելի ծանրացած է նոր միջադէպով մը։ Պոկոթայէն կը հեռագրեն Հէրալտի թէ Հոկտ. 25ին, Մ. Նահանգաց դեսպանը Թէքէնտամայի ջրվէժին մօտերէն անցած ատեն, պահակ զինուոր մը չէ ճանչցեր անոր անցագիրը եւ յարձակում գործեր է։ Քոլոմպիական կառավարութիւնը պատժեր է յանցաւորը։

—Քոլոմպիոյ նախագահ Պ. Մառոքէն Համամերիկեան համաժողովին հաշտարար առաջարկներուն պատասխանելով ըսեր է թէ Քոլոմպիոյ միակ թշնամին է Քասթրօ նախագահին կառավարութիւնը։ Տասնըվեց հազար զինուոր կը պահպանեն քոլոմպիական սահմանագլուխը։

—Սանթանտէրի նահանգին սահմանագլխին վրայ համախմբուած քոլոմպիական զօրքերը արջառ պէտք ունին պարենաւորուելու համար, ինչ որ առատօրէն կ'արտածէ Վէնէզուէլայի Թաչիրա նահանգը։ Արդ. Սէլեսթինօ Քասթրօ զօրավարը, որ Վէնէզուէլայի նախագահին եղբայրը եւ Սան Քրիսթոպալի զօրքերու հրամանատարն է, յայտարարած է թէ արջառ կը ծախէ քոլոմպիական զօրքերուն։ Այս վերջինները կեղծ յարձակումներ կ'ընեն, արջառները ձեռք անցընելու համար։ Այսպէս զօրավար Քասթրօ լաւ դրամ կը գրպանէ, թէեւ Քոլոմպիայի ըմբոստները շատ դժգոհ են անոր այդ ընթացքէն։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Անզորութիւններ.—Յարձակում Աֆղան կայանի մը վրայ.—Պատուիրակութիւն մը։

Տէյլի Թէլէկրաֆի Բէշավարի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Թաշքէնտէն ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, որոնք պաշտօնական աղբիւրէ են, կատարեալ անդորրութիւն չի տիրեր Աֆղանիստանի մէջ. Բէհնամար խան հինգ հարիւր կուսակիցներով յարձակեր է սահմանագլխէն վեց մղոն հեռու Աֆղան կայանի մը վրայ, որ երկու հարիւր զինուորներէ կը բաղկանայ. իր յարձակումը ետ մղուելով Քուրամի հովտին մէջ քաշուեր է, ուր պահուըտեր է։ Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, ամիրը հրամաններ տուած են այդ ըմբոստները փութով նուաճելու համար։

—Հնդկաստանի փոխարքան որոշեր է Քապուլի բարձրաստիճան անձնաւորութիւններէն բաղկացած պատուիրակութիւն մը ղրկել Աֆղանիստան, Հնդկական կառավարութեան կողմէ շնորհաւորելու համար նոր Էմիրը։

Երէկուան Հեռագիրներ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Նոյեմ.— Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Լորտ Քիչնէր պատգամաւոր մը ղրկեր է Պոթա զօրավարին՝ հաշտութեան համար նոր առաջարկութիւններով։

ԼԱ ՀԷՅ.— Վիլհէլմինա Թագուհիին առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը, երէկ, սկսաւ կրօնական օտար միաբանութեանց վերաբերեալ սահմանադրական բանաձեւերու վիճաբանութեանը։ Էպըլէր եւ Այլէնքրայս երեսփոխանները, իրենց բանաձեւերուն սահմանադրականութիւնը պաշտպանելով, յայտարարեցին թէ պայքարը այն միաբանութեանց դէմ չէ՛ որոնց նպատակն է բարեգործութիւնը, այլ արշաւանքին դէմ այն միաբանութեանց՝ որոնք քաղաքականութեամբ կը զբաղին. նաեւ ժէզուիթականութեան վտանգաւոր ազդեցութեանց դէմ։ Այդ երեսփոխանները միաձայնաբար կոչում ըրին կառավարութեան ու Խորհրդարանին, ազդու կերպով դիմադրելու օտար միաբանութեանց արշաւանքին դէմ։

ԱՆՎԷՐՍ.— Էսքոթի վրայ, նախընթաց գիշեր, ընդհարում մը պատահեցաւ անգլիական երկու շոգենաւերու միջեւ՝ Ալին եւ Պէյերմըրն։ Առաջինը՝ Ալին ընկղմեցաւ։ Նաւաստիները բայց ի երեքէն, ազատուեցան։

ՏԻՒՆՔԻՐՔ.—Բուռն փոթորիկին հետեւանքով ձկնորսի նաւակ մը ընկղմեցաւ. Ինը հոգի խեղդուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կէս-պաշտօնական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Էտուարտ Թագաւորը համամիտ չէ Պ. Չէմպըրլէնի ճառին։

ՓԱՐԻԶ.—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Զառը ու Զարուհին Կովկասի մէջ, յունուարի առաջին օրերուն պիտի ընդունին Սերպիոյ Թագաւորը ու Թագուհին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ կառավարութիւնը, կ'ըսէ Նիւ Եորքի թղթակից մը, Խորհրդարանէն արտօնութիւն պիտի ուզէ՝ քսանհինգ միլիոն անգլիական ոսկիի փոխառութիւն մը կնքելու համար։

ԵԷՐՄԱՈՒԹ (Անգլիա).— Բէյթմորի ձկնորսական շոգենաւը ընկղմելով տասնըմէկ հոգի խեղդուեցան։

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ.— Հիւսիսային լայնութեան 41րդ եւ արեւմտեան երկայնութեան 59 աստիճաններուն վրայ նաւ մը բռնկելով այրեցաւ՝ բոլոր նաւաստիներով։

ԲԷՇԹԱ.—Վիքթոր անուն պաշտօնեայ մը մաքսատան սնտուկէն 588,000 քուրոն գողցաւ։

ԲԷՔԻՆ.—Վերջին երկու օրերուն առատ ձիւն տեղաց. Նմանը չտեսնուած ցուրտ մը կ'ընէ։

ՊՐԻՒՍԷԼ.—Լա Հէյի դատարանը եթէ Պոէրներուն խնդրագիրը միջազգային իրաւարարական ատեանին չներկայացնէ, Քրիւկէր նախագահը Աւստրիոյ, Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ կայսրերուն պիտի դիմէ զինադադար մը ձեռք բերելու համար։ Մինչեւ յունիս եթէ հաշտութիւն չկնքուի, Պոէրները պիտի ստիպուին անձնատուր ըլլալ. եթէ իրենց անկախութիւն տրուի՝ հանքերը Անգլիոյ պիտի թողուն։

ՕՏԵՍԱ.—Աղէտալի հրդեհ մը մոխիր դարձուց քաղաքին ամէնէն գեղեցիկ մէկ շէնքը՝ Բասաժ Մէնշիքովը։ Տասը վաճառատուններ այրեցան իրենց պարունակած բոլոր ապրանքներով։ Երրորդ յարկը գտնուած աղջկանց վարժարանի մը մէջ երկու աղջիկներ այրեցան։ Ընդհանուր վնասը մէկ միլիոն րուպլիէն աւելի է։

Ներքին Լուրեր

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ ԱՆՈՒԱՆՈՒՄ

ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱ
ՄԵԾ–ԵՊԱՐՔՈՍ

ԽԱԹԹԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԸ

Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Նախկին Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա Մեծ-Եպարքոս անուանուեցաւ՝ հետեւեալ Խաթթը Հիւմայունով.

«Վէզիրի մուալիհէմիմիմ Սայիտ փաշա,

«Րիֆաթ փաշանըն վուգուբը վէֆաթը ճիհէթի իլէ. Նէզտի հիւմայունըմըզտէ միւճէրրէպ օլան էհլիյէթ վէ սատագաթընըզա պինաէն, մէսնէտը Սատարէթ ուհտէնիզէ իհալէ գըլընմըշ տըր։ Ճէնապը Հագգ մուվաֆագ պույուրսուն։»

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

«Բարձրաշուք Վէզիրս Սայիտ փաշա,

«Րիֆաթ փաշայի մահուամբ Եպարքոսութեան պաշտօնը ձեզի յանձնուեցաւ, վասնզի Մեզի համար փորձուած է ձեր արժանիքը ու հաւատարմութիւնը։ Բարձրեալն Աստուած յաջողութիւն շնորհէ։»

Թուրք լրագիրները երէկ իրիկուն յաւելուածով մը հրատարակեցին վերոգրեալ Խաթթը Հիւմայունը։

Նոր Մեծ Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա, երէկ, պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու, եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Ն. Բարձրութիւնը յետոյ պալատական կառքերով Իլտըզ Պէշիքթաշի նաւամատոյցը եւ անկէ հինգդոգանի նաւակներով Սիրքէճի գնաց, ուր հասաւ ժամը 9ին։ Հոն ընդունուեցաւ Բ. Դրան Պէյլիքճի Նասըր պէյէ, Եպարքոսական մէքթուպճի Ջէլալ պէյէ, Բ. Դրան արձանագրութեանց դիւանին տնօրէն Պօլա պէյէ եւ ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ։ Անմիջապէս կազմուեցաւ հանդիսական թափօր մը։ Առջեւէն կ'երթար կայս. պալատան առաջին քարտուղար Թահսին պէյ որ կը տանէր Խաթթը Հիւմայունը, աջ կողմէն Մեծ-Եպարքոսը եւ ձախ կողմէն ալ Շէյխ-իւլ-Իսլամը։ Երեքն ալ պաշտօնական համազգեստ կը կրէին եւ ձի հեծած էին։ Թափօրը որուն կը հետեւէին զինուորներ՝ նուագածուներու խումբով մը, Բ. Դուռը ժամանեց։ Մեծ-Եպարքոսը, Շէյխ-իւլ-Իսլամը ու Թահսին պէյ առաջնորդուեցան Արզ Օտասին, ուր հաւաքուած էին բոլոր նախարարները եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։ Թահսին պէյ Խաթթը Հիւմայունը համբուրելէ ետքը յանձնեց Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշայի, որ նոյնպէս համբուրեց եւ տուաւ եպարքոսական խորհրդական Թէվֆիգ փաշայի։ Այս վերջինը կարդաց զայն։ Ընթերցումէն ետքը Բ. Դրան աղօթասացը հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար եւ բոլոր ներկաները «Ամէն»ներով մասնակցեցան։ Յետոյ բոլոր ներկաները իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին նոր Մեծ-Եպարքոսին։ Այդ արարողութենէն ետքը Մէքքէի Էմիրին, Եգիպտոսի Խտիվին, բոլոր կուսակալներուն եւ օտար երկիրներու քով գտնուող օսմ. դեսպաններուն ղրկուեցաւ Սայիտ փաշայի մէկ հեռագիրը, որով կը ծանուցանէր թէ Մեծ-Եպարքոս անուանուած է։

—Սայիտ փաշա, քիչ վերջը, կայս. պալատ գնաց եւ Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նկատմամբ եղած այդ բարձր շնորհին համար իր երախտագիտական զգացմանց հաւաստիքը մատոյց առաջի կայս. Գահոյից։ Սայիտ փաշա արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

—Շէյխ-իւլ-Իսլամը եւ բոլոր նախարարները, երէկ կայս. պալատ երթալով երախտագիտութիւն մատուցին։ Ամէնքն ալ արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Երէկ օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանները Բ. Դուռը երթալով, շնորհաւորեցին նոր Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշան. նաեւ Հանրային Պարտքի վարչութեան, Ռէժիի եւ Օսմ. Պանքայի տնօրէնները։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պոլսոյ աստիճան տրուեցաւ երկրագործական մասնագէտներու Խորհուրդին նախագահ Էտհէմ էֆ.ի։ Պոլսոյ առաջին աստիճան՝ Բ. Դրան հիւպատոսական գործոց դիւանին տնօրէնին երկրորդ օգնական Հաքքի Աթաուլլահ պէյի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Թէհրանի օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար Էնվէր պէյի եւ Տրապիզոնի ու Երուսաղէմի կրթական տնօրէններուն՝ Թէվֆիգ ու Իսմայիլ պէյերու։

—Բրիշթինայի (Գոսովա) կառավարիչ անուանուեցաւ Ռասըֆ փաշա։

—Չէյթունի գաւառակին գայմագամի օգնական անուանուեցաւ վիճակագրութեանց դիւանին քարտուղարներէն Մուսթաֆա Վէհպի էֆ.։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Հէրէքէի կայս. գործարանին տնօրէն Աքիֆ էֆ.ի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Հաֆըզ Ֆէյզի պէյի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պրուսայի կուսակալի փոխանորդ եւ Բէրքէլէյի կառավարիչ Ապտիւլլաթիֆ փաշայի եւ քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ Մէհմէտ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան հաշուակալութեանց դիւանին տեսուչ Մուհիթտին էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Օրթագիւղի ու Ֆիլիպէի մետրապոլիտներուն՝ Տ. Տ. Նիքիֆորոսի ու Փոթիոսի եւ Յունաց Պատրիարքարանին խառն Ժողովին անդամներէն Մարաշօղլու Մինա էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Զաթըլճայի Յունաց առաջնորդ Տ. Եուագիմի, Ամասիոյ մետրապոլիտի փոխանորդ Տ. Նէօֆիթոսի եւ Հայկական վարդապետ Տ. Մաթէոս Գարակէօզեանի։

ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.— Դատական նախարարութեան պաշտօնաթերթին մէջ կը կարդանք թէ եղեռնագործ ատեանին նախագահը տասը օր պայմանաժամ տուած է Գեղարուեստից վարժարանի շրջանաւարտներէն Գարակէօզեան Հրանտ անուն անձին, որ Գումգաբուի Նշանճը թաղը տոքթ. Շիշմանեանի տանը դիմացը տուն մը կը բնակէր եւ հիմա փախած է։ Հրանտ Գարակէօզեան միջահասակ է, աչքերը ու յօնքերը սեւ, քիթը՝ փոքր եւ ուղիղ, պեխերը սեւ, բերանը ու կզակը՝ սովորական եւ երեսը թուխ ու կլոր։ Հրանտ Գարակէօզեան իբրեւ մեղսակից ամբաստանուած է՝ Արտաշ Յակոբ Անթիքաճեանի, Յակոբ Սահաքեան Լամպաճեանի, Ալեքսան Կարապետ Նալպանտեանի, Յովհաննէս Կարապետ Ճամլըքեանի, Վահան Կարապետ Սերոբեանի եւ Նշան Յակոբ Միքայէլեանի որոնք իբրեւ խռովարար եւ հետեւաբար իբրեւ ոճրագործ ձերբակալուած են։ Եղեռնագործ ատեանին նախագահը կը ծանուցանէ թէ Հրանտ Գարակէօզեան եթէ որոշեալ պայմանաժամին դատարան չներկայանայ, օրէնքին իբրեւ անհնազանդ նկատուելով իր բացակայութեան պիտի դատուի, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի, ստացուածքը պիտի գրաւուի եւ ինչ որ ալ է դատ բանալու իրաւունք պիտի չունենայ։ Դատական-ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաները հրաման ստացած են զայն ձերբակալելու։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ.—Աւստրիոյ դեսպան Պարոն ֆոն Քալիչէ որ այսօր Վիէննա կ'ուղեւորի արձակուրդով, ուրբաթ օրը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցած միջոցին, իր հրաժեշտը մատոյց։ Նաեւ Ն. Վեհափառութեան ներկայացուց դեսպանատան պաշտօնէութեան նոր հրամանատարը ու սպաները։ Պարոն ֆոն Քալիչէ իր արձակուրդին մէկ մասը Իտալիոյ մէջ պիտի անցընէ եւ միւս մասն ալ Աւստրիոյ մէջ։

—Անգլիոյ դեսպանը եւ Լէյտի Օ'Քոնոր որոնք օդին գեղեցկութենէն օգտուելով Թարապիոյ ամառնոցը մնացած էին, երէկ Բերա փոխադրուեցան։ Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր իր հիւանդութենէն բոլորովին առողջացած ըլլալով, ուրբաթ օրը հեծիոտն պտոյտ մը կատարեց։

—Գերմանիոյ դեսպանը, ուրբաթ իրիկուն, սեղան մը տուաւ, որուն մասնակցեցան օսմ. ծառայութեան մէջ գտնուող գերմանացի զինուորական սպաները եւ դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաները։

—Կ. Պոլսոյ պարսկական նոր դեսպան Միրզա Րիզա խան, որ Վիէննա կը գտնուի, քանի մը օրէն մայրաքաղաքս կը հասնի։ Դեսպանին եղբայրը, տնօրէն օր Պաթումէն Կ. Պոլիս ժամանեց։

—Միրզա Րիզա խան երբ հոս ժամանէ, գործակատար Միրզա Ահմէտ խան Սոֆիա պիտի վերադառնայ՝ անդ իր պարսկական ընդհանուր հիւպատոսութիւնը վարելու։

—Բէքըր Լոյտ խօսելով Թուրքիոյ եւ Յունաստանի յարաբերութեանց վրայ, կ'ըսէ թէ անոնց բարւոքելուն գլխաւոր պատճառն է Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ էֆէնտին, որ պատերազմէն վերջն ալ միշտ վայելած է բարձրագոյն էլխանութեանց համարումը եւ համակրութիւնը։

—Ամերիկեան դեսպանատունը այս ձմեռ պիտի հաստատուի Բօրրիի տունը՝ Բարրիմաճան փողոց։

—Ամերիկեան դեսպանատան նախկին խորհրդական Պ. Կրիսքոմ որ Թէհրանի դեսպան կարգուած է, շաբաթ օրը Կ. Պոլիս ժամանեց, անկէ Թեհրան երթալու համար։

ԲԱՂԴԻԱՑԻՆԵՐՈՒ Պատրիարքութեան Փոխանորդ Տ. Ժոզէֆ Ղորիպ եւ նոյն համայնքութեան վարչական ժողովին նախագահ Թապլազաթէ Ապտուլքերիմ պէյ, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը երթալով այցելութիւն տուին Մեծ Եպարքոսութեան փոխանորդին եւ ներքին, արտաքին ու կրթական նախարարներուն՝ Տ. Էմմանուէլ Թոմաս Պատրիարքին շնորհակալութիւնը յայտնելու՝ պաշտօնին վաւերացման համար։

ՃԱՊՈՆԻ ելմտական նախկին նախարար Վաթանապէ դերկոմսը, ուրբաթ օրը, Սէլամլըքէն ետքը, այցելեց կայսերական գանձատունը, ասպաստանները, յախճապակիի գործարանը եւ Տոլմա Պաղչէի պալատը։ Վաթանապէ դերկոմսը շաբաթ օրը, Թրիեսթէ ուղեւորեցաւ։

ԹԻՖՈՅԻ ՇԻՃՈՒԿԸ.—Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Բարիզի Բասթէօրեան հաստատութենէն տոքթ. Շանթմէս Թիֆոյի շիճուկը գտած է։ Տոքթ. Շանթմէս այդ շիճուկը փորձեր է երեսուներկու հիւանդներու վրայ, որոնց եւ ոչ մէկը մեռեր է։ Ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ ալ Թիֆոյէ պատահած մահերը հարիւրին քսանըհինգը չեն անցած։ Տոքթ. Շանթմէս իր այդ գիւտը յանձնարարեր է ուրիշ հիւանդանոցներու, ուր մեռելներու թիւը եղած է հարիւրին վեց։ Իսկ ութերորդ օրէն առաջ նոյն շիճուկով դարմանուողներէն եւ ոչ մէկը մեռած է։ Այդ պարագաները ցոյց կու տան թէ տոքթ. Շանթմէսի գիւտը եթէ ժամանակին գործածուի, դարմանումը անվրէպ է։ Կողծմաշկի համար եղածին պէս, Թիֆոյի շիճուկը Թեւի մորթին տակէն կը ներարկուի։ Այդ գործողութիւնը կատարուելէն քիչ ետքը հիւանդութիւնը կը թեթեւնայ՝ ամէնէն առաջ տաքութեան աստիճանը իջնելով։ Վերջապէս այդ շիճուկը եթէ ժամանակին ներարկուի, կատարելապէս կը բժշկէ։ Ժամանակ անցնելէն ետքն ալ օգտակար կ'ըլլայ, բայց ներարկումը քանի մը անգամ կատարել պէտք է։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՑՈՐԵՆՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսոյ առեւտրական սենեակին լրագիրը, խօսելով տեղական ցորեններու վրայ, կ'ըսէ թէ անոնց սպառումը եւ արտածումը բազմացնելու համար, հարկ է թոյլ տալ հացագործներուն որ ամէն տեսակ նախնական նիւթեր գործածեն՝ հանրային առողջութեան չվնասելու պայմանով։ Նաեւ հացին գինը տեղական ցորենի հրապարակին համաձայն սահմանել, երկաթուղիի ու փոխադրութեան ուրիշ ծախքերը աժանցնել եւ այլն։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը փրանսական նամակատան մէկ գիրէն տեղեկանալով որ անցեալ դեկտեմբերէն մինչեւ մայիսի վերջը օսմ. փոխանակման կայանները ղրկուած փրանսական 985 պայուսակներէն ու պարկերէն 90ը տակաւին վերադարձուած չեն, գրեց ամէն կողմ փութով ղրկել զանոնք որոնք պարապ են։ Վերատեսչութիւնը ծանոյց նաեւ թէ թերացող պաշտօնեաները խստիւ պիտի պատժուին։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ, շաբաթ օրը, Մալիէի պաշտօնարանը գնաց եւ տեսակցեցաւ ելմտական նախարարին հետ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Եւրոպայի մէջ շաքարի գինը բարձրացաւ։

—Ռուսիոյ մէջ ալիւրի գինը վաթսուն կոպէկ վրայ դրուաւ։

ԹՂԹԱԽԱՂԸ արգիլուեցաւ Պոլսոյ Պայազիտ, Աքսէրայ, Քումգաբու եւ Չէմպէրլիթաշ թաղերու սրճարաններուն մէջ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ կառավարութիւնը առաջարկեց 1902 յունուար 1էն սկսեալ ջնջել Եգիպտոսի բոլոր քաղաքներուն ներքին մաքսը, բաց ի Գահիրէէն եւ Աղեքսանդրիայէն։ Հանրային Պարտքի յանձնախումբին գոմիսէրները գումարուելով պիտի քննեն այդ առաջարկութիւնը։

ԵԱՖԱՅԻ մէջ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, առեւտրական դատարան մը պիտի հաստատուի։

ՀԱՄԱ-ՐԱՅԱՔԻ երկաթուղիի գիծին շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի։ Քիչ ատենէն Սուրիոյ քաղաքներէն շատերը իրարու պիտի միանան երկաթուղիի գիծերով, ինչպէս նաեւ Հիճազի նահանգը Պէյրութի հետ։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.—Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ հոկտ. 27էն նոյեմ. 3 պատահած մահերու թիւն է 237, որոնց 144ը իսլամ (77 այր, 67 կին) 76ը՝ քրիստոնեայ (39 այր, 37 կին) եւ 17ը՝ հրեայ (5 այր, 12 կին)։

ՕՏԵՍԱՅԻ ՄԷՋ ԺԱՆՏԱԽՏ.—Օտեսայի օսմ. հիւպատոսը տեղեկագրած ըլլալով որ Օտեսայի մէջ ժանտախտէ երեք դէպքեր պատահեր են, որոնց մէկը մահացու, առողջապահական Խորհուրդը որոշեց որ հոկտ. 30էն սկսեալ Օտեսայէն եկող բոլոր նաւերը քառասունչորս ժամուան քարանթինայի ենթարկուին Գավաքի մաքրանոցին մէջ. Նաեւ երրորդ կարգի ուղեւորներուն եւ նաւազներուն գոյքերը, հագուստները եւ այլն ախտահանուին։

—Յունաստան չորս օրուան քարանթինա սահմանեց Օտեսայի ժամանումներուն դէմ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ հինգշաբթի օրն ալ Եգիպտոսի մէջ ժանտախտէ դէպք չէ պատահեր։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.—Էրզրումէն կը հեռագրեն շաբաթ օրուան թուականով.—Քսանըչորս ժամուան մէջ երկու անգամ խիստ թեթեւ ցնցումներ զգացուեցան՝ մէկը՝ ցորեկ ու միւսն ալ գիշեր։

ԱՏԱԼԻՈՅ քարափին շինութիւնը որ մէկուկէս տարի է ի վեր կը կատարուէր, աւարտեր եւ առժամեայ ընդունելութիւնը տեղի ունեցեր է։ Քարափին երկայնութիւնն է 180 մեթր։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Զինուորական պաշտօնատունը մերժեց Մէհմէտ եւ Թահիր էֆ.ի այն ծրագիրը, որով արտօնութիւն ուզած էին արեւելեան երկաթուղիներու պարտաթուղթերու թիւերը նշանակել սիկառէթի թուղթերու վրայ եւ վիճակահանութեանց շահողներուն պարգեւներ տալ։

«ԻԶՄԻՐ» յածանաւը, երէկ, Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց բերելով երկու թնդանօթները եւ ռազմամթերքները Ասարը Թէվֆիք զրահաւորին որ Քիլէ մէջ կը նորոգուի։ Ռազմամթերքները Չէյթուն Պուռնի գործարանը ղրկուեցան եւ թնդանօթներն ալ թնդանօթարան։ Իզմիր յածանաւը նաւարան պիտի մտնէ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Թագաւորը պատուանշաններ պիտի տայ օսմ. պաշտօնեաներէն անոնց, զորս Ֆնդզալըտ Ջիթոս որ օսմ. նաւահանգիստները այցելող հելլէն նաւաբաժնին հրամանատարն է, այդ պաշտօնեաներուն մէկ ցանկը մատուցեր է Նորին Թագաւորին։ Աթէնքի մէջ մեծ գոհունակութիւն պատճառած է օսմ. նաւահանգիստներուն մէջ հելլէն նաւաբաժնին եղած սիրալիր ընդունելութիւնները։

ՊԱՆՏԸՐՄԱՅԻ նաւահանգիստը պիտի շինուի, տեղւոյն Թաղապետութեան ծախքով։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան Մէլիքա պահակնաւը, շաբաթ իրիկուն, բոլորովին մեկնեցաւ Պոլսոյ նաւահանգիստէն։ Օսմ. պահականաւը եւ դեսպանատանց պահականաւերը զայն ողջունեցին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ 7 մաքսանաւեր որոնք հիմա Թօրփիլի փորձեր կը կատարեն Հելլէնական ջուրերուն մէջ, քանի մը օրէն ճամբայ ելլելով Սէլանիկի ու Իզմիրի նաւահանգիստները պիտի այցելեն։

ՎԱՐՁՈՒ ՇԷՆՔԵՐ.—Զինուորական պաշտօնատունը մերժեց իրեն տրուած ծրագիր մը, որով կ'առաջարկուէր մասնաւոր պաշտօնէութիւն մը կազմել՝ բոլոր շէնքերու վարձակալութեան գործողութիւնները անոնց հսկողութեամբ կատարելու եւ փոխարէն մէկ ղրուշին մէկ փարա վարձք առնելու համար։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Կէտիկ Փաշա բնակող Վասիլաքի անուն լումայափոխ մը, շաբաթ օրը, անձնասպան եղաւ սա պարագաներուն մէջ.—Սպասուհին կ'երթայ իր եղբայրը կանչելու եւ երբ սպասուհին գնաց, Վասիլ ինքզինքը կախեց՝ առաստաղէն անցուած չուանով մը։ Եղբայրը երբ եկաւ՝ Վասիլը մեռած գտաւ։ Անմիջապէս իմաց տուաւ ոստիկանութեան որ հարկ եղած քննութիւնը կատարեց։ Անձնասպանը յիսուն տարեկան էր։ Կ'ըսուի թէ սնանկանալուն հետեւանքով վերջ տուած է իր կեանքին։

—Շաբաթ գիշեր Թօփխանէի Եէնի Չարշըի կողմը 20 25 տարեկան երիտասարդ մը երկու ձեռքերը փորին վրայ դրած եւ արիւնլուայ վիճակի մէջ կը վազէր սուր ճիչեր արձակելով։ Ոստիկանութիւնը իմանալով դէպքը պահապան մը տարաւ, ուր տեսնուեցաւ թէ պորտին վրայ վառօդատաշ վէրք մը կար։ Հարցաքննելով ըսաւ թէ Անգլիացի է, անունը Ճօրճ եւ արհեստով հանքագործ եւ թէ ինքզինքը վիրաւորած է։ Վիրաւորը անմիջապէս հիւանդանոց տարուեցաւ, ուր կ'ըսուի թէ քիչ ետքը մեռած է։

—Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան նախկին պաշտօնեաներէն Իհսան էֆ.ի տղան 18 տարեկան Հիւսէին, երէկ, Գարաքէօյի կամուրջին տակէն ինքզինքը ծովը նետեց՝ նախապէս հանուելով ու ոտքերը կապելով, բայց ազատուեցաւ։ Վրան նամակ մը կար հօրը ուղղուած։

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱԾ.—Այս առաւօտ ժամ Չուկէսին Շիրքէթի 19 թիւ շոգենաւը Գարաքէօյի կամուրջին մօտեցած ատեն, «բաթուր» հագած մարդ մը մակոյկ նստելու պահուն ծովը ինկաւ, բայց շուտով ազատուեցաւ։

ՇԱՀԶԱՏԷՆԻ մզկիթին գմբէթին նորոգութեանը համար դրուած լաստակերտները, երէկ, վար առնուած պահուն, Եաւէն անուն գործաւոր մը վար ինկաւ ու անմիջապէս մեռաւ։

ՆԵՐԿԱ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երէկ գիշեր ժամ 10էն Սամաթիոյ Սալմաթոմրուգ հրդեհ ծագելով հինգ փայտաշէն տուներ այրեցան։ Ապահովագրական Ընկերութիւններէն Մոնչեսթըր 250 ոսկի վնասուած են եւ Նասիոնալ՝ 150։

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը, այսօր ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի Ա. քարտուղար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեանի, Բ. Դուռը երթալով, Մեծ Եպարքոս Սայիտ փաշայի շնորհաւորական այցելութիւն պիտի տայ։

—Տիգրանակերտի որբանոցի յաջողակ որբերը, շաբաթ օր. տեղւոյն նորընտիր առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ Ծ. վարդապետի ղրկեր են գեղեցիկ գորգ մը, որուն վրայ գրուած է «Տիգրանակերտի Ազգ. Որբանոց»։ Այս նմուշը անձամբ պիտի տանի Տ. Եզեկիէլ վարդապետ Ս. Պատրիարքին, իբրեւ իր հաստատած արհեստանոցին նմուշը։ Պատրիարքարան եկած է բազմաստորագիր հանրագրութիւն մը Տ. Եզեկիէլ Ծ. վարդապետի բարեջան պաշտօնավարութիւնը գնահատելով եւ օր առաջ վերադարձին փափաքելով։

—Գահիրէի Խորէնեան վարժարանի վերատեսուչ ուսուցչապետ լեզուագէտ Տէր Սրապիոն քահանայ Սամուէլեան իր պաշտօնէն հրաժարած ըլլալով, Աթէնքի հայ գաղթականութեան առժամեայ այցելու հովիւ պաշտօն կը վարէ։

—Երուսաղէմի Պատր. Նախորդ Թարգման Բէլէլեան Տ. Վահան վարդապետ, իբր վարած պաշտօնին մէջ յաջողութիւն ցոյց տուած ըլլալով, կեդրոնական վարչութեան կողմէ գաւառական պաշտօնի մը պիտի կոչուի։

—Ս. Պատրիարքը, երէկ, քարոզեց Մայր եկեղեցւոյն մէջ, օրուան տօնին առթիւ ամենայն Սրբոց վրայ ընդարձակ եւ գեղեցիկ տեսութիւն մը ըրաւ։ Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոսի արտօնութեամբ եւ Մայր եկեղեցւոյն քահանաներուն հրաւէրով, երէկ նոյն եկեղեցւոյն մէջ պատարագեց նոր քահանայ մը, բնիկ Օվաճըգցի, Կէյվէ-Աք-Հիսարի եկեղեցւոյն վրայ ձեռնադրուած եւ ձեռնասուն Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոսի։

—Սամսոնի նորընտիր Առաջնորդ Տ. Աշոտ եպիսկոպոս երէկ պատարագեց Օրթագիւղի եկեղեցին եւ կէս ժամու չափ քարոզ խօսեցաւ, նիւթ ունենալով Քրիստոնէութիւնը ու քրիստոնէական կեանքը։ Կրօնական Ժողովի ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս ալ ներկայ կը գտնուէր ժամերգութեանց։ Տ. Աշոտ եպիսկոպոս Պոլսոյ մէջ իր անդրանիկ պատարագը մատոյց Օրթագիւղի եկեղեցւոյն մէջ, ուր քարոզչութեան պաշտօն վարած է երկար ատեն։

—Երուսաղէմի Պատր. Փ. Տ. Գէորգ եպիսկ. շաբաթ օրը Ֆէնէրի Յունաց Պատրիարքարանը երթալով, Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքին տօնին առթիւ շնորհաւորեց։

—Պ. Միհրան Թէլեան, որ Գալաթա-Սէրայի լիսէէն եւ Պոլսոյ բժշկարանական վարժարանէն շրջանաւարտ եղած է, այս անգամ Փարիզի բժշկարանական համալսարանին աւարտական քննութիւնները յաջողութեամբ անցընելով, վկայուեր է։

—Պուլկարիոյ այցելու հովիւ Բարթուղիմէոս վարդապետ Պօղեան հրաժարական ղրկեր է Պատրիարքարան, հրաման խնդրելով Պոլիս գալու համար։

—Դաստիարակական Խորհուրդը ուրբաթ օրը գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ։ Անդամներու մեծ մասը ներկայ էին։ Խորհուրդը զբաղեցաւ ամսական երկու խնդիրներով։

—Ցաւով կը ծանուցանենք մեր աշխատակից Մարկոս էֆ. Նաթանեանի 4ուկէս տարեկան աղջկան մահը, որ քանի մը օրուան մէջ զոհ գացեր է կարմրախտի։ Մեր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք այս տխուր առթիւ։

Տէր եւ Տիկին Մ. Նաթանեան, եղբարք Նաթանեան, Ա. եւ Կ. Մանդալեան, Մ. եւ Վ. Մէլիքեան ընտանիքները ցաւ խորին կը ծանուցանեն զաւակնուն մահը

ՕՐ. ՎԱՐԴՈՒՀԻ Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆԻ

որ հանգաւ ի Տէր ի ծաղիկ հասակի չորս ու կէս ամաց, Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, երեքշաբթի, ժամը 4ին, (Ը. Թ.) Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ, ուր փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը եւ ուսկէ պիտի տարուի Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատունը։ Իր ընտանեաց յատուկ դամբարանին մէջ ամփոփուելու համար։

Գէորգ Սուրճեան գեր., ատանը, եւ համայն ազգականները իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ԳԷՈՐԳ ԷՖ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, եւ այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Գուրուչէշմէի Երեմեան Ս. Խաչ եկեղեցւոյ հնգամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցը սկսեալ 1896 Մայիս 1—30 Ապրիլ 1901 տարւոյ, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ժառանգուած եւ անոր յարեւամեան օրինակը յիշեալ եկեղեցւոյ բակը կախուած է ի տես Թաղիս ժողովրդեան, քառասուն մէկ օրուան պայմանաժամաւ։

Կը հրաւիրուին պատուարժան թաղեցիներն որ այդ հաշուեցուցակին վրայ՝ եթէ որ եւ է դիտողութիւն ունին, գրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ՝ որոշեալ պայմանաժամուն մէջ, յորմէ յետոյ անլսելի պիտի մնայ որ եւ է դիտողութիւն։ (Կնիք)

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

4745 թիւ եւ 20 սեպտ. ամսաթիւ Արեւելքի Ազգ. լուրերու շարքին մէջ Ալաշկերտէն գրուած նամակ մը մէջ կը կարդանք թէ 1. Պայազիտցիք մին խօսուածներով Ալաշկերտի մէջ բացուելիք որբանոցը Բէյազիտ մղմէ, եւ հիմա որբանոցին օգնողները Ալաշկերտցիք են։ Տաղտուն Մամբրէ վարդապետին միջոցաւ գաւքին եւ ձեռքը հաւաքուելով ղրկուեցաւ որբանոցին։ 2. Այս գարնան, Ալաշկերտի Վիճակէն հաւաքուած իւղը եւ պանիրը նմանապէս յատկացուեցան որբանոցին։ 3. Պայազիտցիք 400 կոտ ցորեն կ'ուզեն Տեղապահէն, իբր ձմեռուան պաշար որբերուն։ Եւ կ'աւելցնէ. «Այսքանը Ալաշկերտէն սատարելէ յետոյ ո՞վ կը մնայ Պայազիտցիներուն օգնութիւնները»։

1. Ինքնաբերաբար կամ աւելի ճիշդը դէպ ի որբանոցը սրտի մորմոք ունեցող անձնաւորութեան մը ներշնչումով, Արեւելքի այդ նամակ գրող պարոնը կը ցուցնէ որ ճշմարտութիւնը աղօտելու եւ խաբեր համար Պայազիտցիները անուանարկելու միտումնութիւնը ունեցած է։ Ընդհակառակը, Պայազիտցիք ցայսօր խ'առ գուրգուրանքով վերաբերուած են դէպ ի Որբանոցը։ Որբանոցի շէնքը տարի մը ձրի տալէ եւ նախնական ծախքերը հոգալէ յետոյ, որբերը տեղս ժամանելուն առթիւ մը եւ այնուհետեւ ամեն տօնական եւ կիրակի օրեր իրենց տուներու մէջ որբերը պատուասիրելու առատութիւնը ունեցած են Պայազիտցիք։ Գալով որբանոցին, փոխանակ Ալաշկերտի մէջ, Պայազիտ բացուելու որոշման, ասի այնչափ յարմարաւոր կարգադրութիւն մըն է, որուն՝ Թղթակցին պէս միտումնաւոր մարդիկ չեն կրնար թափանցել։

Այո՛, որբանոցը նոր բացուելուն 20 սոմար ցորեն եկաւ Ս. Յովհաննու վանքէն Զաւէն Ս. Հօր միջոցաւ։ Քանի մը կոտ ձաւար ալ ղրկուեցաւ Գարաքիլիսէի Վիճակէն, որ դարձեալ Տ. Զաւէն Ս. Հօր միջոցաւ հաւաքուած էր նախապէս։ Բոլորը այսչափ. սա «Ալաշկերտցիք են որբանոցին օգնողը» ըսելը քանի մը կոտ ձաւար տալուն մէ՞ջ է արդեօք։

2. Հրապարակաւ կուգանք յայտարարել որ Որբանոցը բացուելէն ցայսօր Ալաշկերտէն դրամ մը եւ կտոր մը պանիր եկած չէ։ Ինչպէս կ'երեւի նոյն գրութենէն, գարնան, կարգ մը շահադիտական որբանոցի անունով շահատակութիւններու ձեռք զարկած են Ալաշկերտի, Գարաքիլիսէի եւ Անթապ Վիճակներուն մէջ. բայց կը զարմանանք թէ ինչպէ՞ս անոր կ'ունենան այս կերպ զեղծումներ։ Ազգ. Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս կէտին վրայ։

3. Հոգաբարձութիւնս չէ թէ Ալաշկերտէն, այլ Ս. Յովհաննու վանքէն 200 կոտ ցորեն ուզած է իբր ձմեռուան պաշար։ Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Հօր կարգադրութեամբ եւ Ազգ. Պատրիարքարանի հրամանով Իւչ Քիլիսէի վանքը տարին 200 կոտ ցորեն պիտի յատկացնէ որբանոցին։ Որբանոցներու մասին Ազգ. Կեդր. Վարչութեան գծած հրահանգին մէկ արտադրութիւնն ալ այս է արդէն։ Այնուամ, այդ ցորենը տրուելու համար թէ՛ Պատրիարքարանի եւ թէ Տ. Զաւէն Հօր կողմէ գրուեցաւ. բայց ցաւալի է որ ցարդ արդիւնքը չտեսանք։ Ու Ալաշկերտէն գրուած այդ նամակը ալ եւս որբանոցին հաց մը ցորեն չտալու դիտաւորութիւնը չհաղորդեց յայտնապէս։

Մինչեւ հիմա Ս. Յովհաննու վանքէն ի՞նչ օգուտ հասաւ Պայազիտին, Գարաքիլիսէին եւ Ալաշկերտին։ Այս հաշտակարոր մեծամասնութեան այնքա՛ն հասոյթները, զո՛ւր տեղ, միաբանները եւ իրենց ազգականները ուտելու փոխարէն, լաւ չէ՞ որ մաս մըն ալ որբանոցի կամ կրթական հաստատութեան մը յատկանայ։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Պայազիտի Ազգ. Որբանոցի
Անդամ Ատենադպիր Նախագահ
Ց. ՍԵԼԻՔԵԱՆ Ց. ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ Ն. ՔՀՑ. ՔԱՋԲԵՐՈՒՆԻ
Պայազիտ, 17 հոկտ. 1901

Տէ՛ր...

Անունովս Օրացոյց մը տպուեր է եւ զայն գնելու համար Պաղտասարեան գրատունին յանձնարարուեր է։ Ձեզ ընդունիլ։ Մնամ ամենախորին յարգանօք եւ ողջունիւ ի Տէր
ՎԱՀԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
Կ. Պոլիս, 5 Նոյ. 1901

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օը Գոնսթանթինոբլը)

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 17 նոյեմ.—Կ. Պոլսոյ ժամանումներուն դէմ հաստատուած քարանթինան վերջին երեք օրուան իջուցուեցաւ։

ԺԱՆՏԱԽՏ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ամսոյս 8էն Օտեսայի մէջ կասկածելի 2 մահեր պատահեցան։ Մէքրոպաբանական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ անոնք ժանտախտէ առաջ եկած են։ Այդ օրէն ի վեր, սակայն ուրիշ նոր դէպք չէ պատահած։

ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Էքէր Հալէպի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս կարգուեցաւ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ, 17 նոյեմ.—Սոպրանիէն ընդունեց՝ իշխանին ճառին իբրեւ պատասխան պատրաստուած ուղերձը։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տանէվ յայտարարեց թէ բոլոր պետութեանց հետ Պուլկարիոյ յարաբերութիւնները լաւ են։

ԶԱՆԶԻՊԱՐ

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Զանզիպար Գերմանիոյ պիտի թողուի։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԱ ՀԷ.—Վիլհէլմինա թագուհիին առողջական վիճակը բաւական զգալի կերպով բարւոքեցաւ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼԱ ՀԷ.—Հոլանտական կառավարութիւնը առայժմ պիտի շարունակէ չէզոք մնալ հանդէպ Անգլիոյ, բայց առաջին նպաստաւոր առիթէն պիտի օգտուի, միջամտելու ի նպաստ Պօէրներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զրոյց կայ թէ Վիլհէլմ կայսրը պիտի հրաւիրէ եւրոպական պետութիւնները միջամտել՝ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմը վերջացնելու համար։

—Կ'ըսուի թէ Լորտ Քիչնըր քիչ ատենէն Անգլիա պիտի դառնայ, անձը դարմանելու համար։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԵՐԹՍ

ԼՈՆՏՈՆ.—Կը հաստատուի այն զրոյցը թէ Լորտ Ռոպերթս մօտերս պիտի հրաժարի՝ Անգլիոյ սպարապետութենէն։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Արքայական հրամանագիր մը հրատարակուեցաւ՝ պատուիրող արտաքին գործոց նախարարին որ նախարարապետին հաղորդէ արտաքին քաղաքականութեան բոլոր գործերը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՄՇՈՒՇԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Խիստ թանձր մշուշ մը պատած է Լոնտոնը։ Գործերը դադրած են հաղորդակցութեանց անկարելի ըլլալուն համար։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Թէեւ քանի մը օրէ ի վեր հետզհետէ կը բարձրանային գիները, բայց այսօր ամէնուրէք ի վեր չեղած գին մը ունին օսմ. թուղթերը մանաւանդ, այնպէս որ մինչ այս տողերը կը գրենք օսմ. քոնսոլիտէն 26 ղրշ. 4 փարա եւ երկաթուղին 100 ֆրանք կը գնեն. եւ աւելի բարձրանալու յոյս կու տան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Բաժ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	25	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	38
Ամէնէն վար գին	»	25	34 1/2
Բաւմէնքի երկթ. գոց.	Ֆր.	99	—
Ամէնէն բարձր գին	»	99	25
Ամէնէն վար գին	»	98	62

ԲԱՑՈՒՄ 5 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Ս.	26	02
Բաւմէնքի երկաթուղի	Ֆր.	99	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		19	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Թաքաթ ծէնէքյալ ՕՍՄ.		0	10
Սոս. Օթ. Տոմէն է Վալէօր		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	75
Թունէլի բաժնեթ.		5	65
» ժուիսանս		[illegible]	30
» պարտաթ.		483	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		465	—
Թրանսվալ		72	50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	07
Ռուս իմփէրիալ	»	90	20
[illegible]	»	51	08
Մէճիտիէ ոսկի	»	108	02
Էզմիլիք	»	98	20
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Օ.	8	68

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Նոյեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	91	92 1/2
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	49	25
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	23	63
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	23	63
Օսմանեան Պանքա	10	75
Ռուսական 1890	99	
Հելլենական 5%	28	50
» Մոնոփոլ	41	[illegible]
Պուլկարական 1888	82	50
Էժիբթիէն ունիֆիէ	106	—
Տոմէնիալ	105	50
Թրանսվալ	3	17
[illegible] երկաթուղի	[illegible]	50
Փոխառութիւն	95	325

ՓԱՐԻԶ, 16 Նոյեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3%		100	77
» » 3 1/2 %		101	05
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղր.	23	87
) գոց.	»	23	92
» » » Բ.	»	49	80
» » » Գ.	»	25	95
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	519	—
Օսմանիէ	»	457	50
Բաւմէնքի երկաթուղի	»	160	50
Օսմ. մաքսատուն	»	505	—
Օսմ. Ռէժի	»	297	—
Էժիբթիէն Թիւրք 4%		492	—
Քրէտի Լիոնէ		975	—
Իտալական Ռանթ	»	99	45
Սպանիական արտաքին	»	70	[illegible]
Թրանսվալ	»	76	—
[illegible] հանքեր վրայ	»	25	145
Դըպիրս	»	3	06

ՊԵՐԼԻՆ, 16 Նոյեմբեր

Օսմանիէ	»	216	30
Բաւմէնքի երկաթուղի	»	98	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	60
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	240

ՎԻԷՆՆԱ, 16 Նոյեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	239	20
Բաւմէնքի երկաթուղի	»	94	[illegible]
Օսմ. Ռէժի		274	—

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
ԱՆՏՐՈՍ ԿՂԶԻՒՆ (ՍԱՐԻՑԱ)
Սեփականութիւն ԼԷՈՆԻՏԱՍ Ա. ՌԱԻՍԻ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
Ղալաթիա, Թօփալօղլու փող., Կէմալ խան թիւ 1

Այս հանքային ջուրը որ քիչ ժամանակուան մէջ մեծ համբաւ հանած է ո՛չ միայն Յունաստանի, այլեւ ամբողջ Եւրոպայի ու նոյն իսկ Ափրիկէի մէջ, ժամանակէ մը ի վեր ընդունելութիւն գտած է նաեւ Թուրքիոյ մէջ, իբր առողջապահական ընտիր յատկութեանց պատճառաւ։ Յունաստանի եւ Բարիզի մէջ պաշտօնապէս կատարուած քիմիական տարբալուծումները հաստատած են թէ իր մէջ գտնուած առողջապահական նիւթերը հրաշալի կերպով կը նպաստեն ստամոքսի ու ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց բուժման։ Այս յատկութեանց համար է որ ամէնուն կը յանձնարարենք այս հանքային ջուրը, որ սեղանի սքանչելի ըմպելիի մը տեղ ալ կրնայ ծառայել։ Մէկ տամճանային գինն է 30 ղրուշ։ 8—36

1803
IMPERIAL
ԻՄՊԵՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803 ին

Դրամագլուխ Ա. Ո. 2,900,000
Վնասուց հատուցուած 16,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւ այլն խիստ չափաւոր գիներով

Ենթ-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՖՈՍԻՈՆ Տ. ԳՈՒՐԹԵԼԼԻ Հ. Բ. ԳԻՖԵՐԸՆ
Ղալաթիա, Ինայէթ Խան

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Սեղբոս խան թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղիերէն եւ Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց եւ դպրոցական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք, նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիտալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէսներու, բուսաբանական եւ կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմուշներով միշտ պատրաստ կայ։

Նոր հրատարակուեցան

Սահակեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— չորրորդ տիպ 4 ղրուշ.— Թոփճեան— Նոր ընթացք Ֆրանսերէն լեզուի, 4 ղրուշ.—Զօպու—Նամակագրութիւն գաղղ.—տաճկ. 12 1/2 ղրուշ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու եւ ՖՐԷՕՊԷԼԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշայի յօքուշու, թիւ 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսանիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ եւ ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու եւ անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ եւ ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները եւ զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները չափաւոր են։ 41—104

ՍՔՕԹԻ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Ըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոթ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական զբաղմունքս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ հաճելի ժամանակաւ ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոնց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիւ ձկան իւղն, իբր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց աստի հռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։
ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՒԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԳԼԽԱՑԱՒԻԿ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, Թիւ 8 և դեղարանները. A.

ROYAL VICTORIA
HAIR RESTORER
ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ
ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ
ՄԱԶԵՐԸ, ՄՈՐՈՒՔԸ ԵՒ ՊԵԽԸ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՃՈՒՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը բազմաշխերը կանխել նայեցէն եթէ անգամ մը գործածէք զայն. անմրցելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չէ՛ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը ախորժելի է և հերաթափութիւնը կ'արգիլէ։ Աստիճանական այլ սոսդ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ճեղք մը չէ բնաւ։ Փափագուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մտատանջութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. ժամանակը այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer, ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է շիշը երերցնել և փոքր սպունգով մը օրը անգամ մը շփել մազերուն արմատները։ Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էսմէնէ Ֆարուանեա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի Թրամուէյի դէմն սոտ, Թիւ 95—96։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենածին Միջազգային Ընկ.ն
Կեանքի վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորեալ երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ կ'երաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները, առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ առ առաւելն փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան ծուցակներուն մէջ։ առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրելոյ անձին զրած բոլոր մասնաւոր պայմաններով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. Ռէ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ.-Գործակալ
Ն. ՉՈՒԽԱՃԵԱՆ
128
Գալաթա Վէթթալիս խան փողոց [illegible]

[illegible] ԲԵՐՃ [illegible]

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։
Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու զերազանց աժանութիւնը։
Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։
Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լազարիէֆ Որդի եւ Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթօտէօն։
ԲՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանեան.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Պ. Կէռոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՆՔԻԿԻՔ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Պէտրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Բռօվտոտալ.

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւններ մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIER-ի
ՀԱՆՍՁԳԼԱՑՈՒԱԾԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, համրու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց Թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի շքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին։ Մթերանոց Մէգիքի և Ընկ.։

ՍԻՆ ԿԷՐ
ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատով տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը չորս 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։
Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։
Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշանէ համբոյ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան. Թիւնէլին առնև. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.
ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի
La
VELOUTINE
[illegible] ՓԻՄՈՆԻ
[illegible] 534
CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով
Որ կը հրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականէ
(20 Սեֆէր 1310)

ՅԱՐԻ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց ու կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՕԼԻՍ Նէնէ խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմոնս
Թաքորեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հալիլլուշ փողոց,
Օսմ. Նամուկատան դէմը

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մորքուճճըլար, Զոբզըր խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՇՈԳԵՆԱՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհն. Հրցի. Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դօտօ	1497	Հօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	136
Ալէբբօ	3607	[illegible]	2906	[illegible]	1895	Մարէնկօ	2278	[illegible]	1118
Անճէլօ	1541	[illegible]	895	Հէրօ	775	[illegible]	3709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1581	[illegible]	2557	[illegible]	1123
[illegible]	1822	[illegible]	337	[illegible]	2720	[illegible]	1057	[illegible]	1306
[illegible]	1264	[illegible]	2382	[illegible]	3800	[illegible]	1735	Թասսօ	1321
[illegible]	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	2413	Թ. Ուիլսըն	1546
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1083	[illegible]	2527
[illegible]	4431	[illegible]	3484	[illegible]	3540	[illegible]	4100	[illegible]	1479
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1030	[illegible]	4035	[illegible]	457
[illegible]	1827	[illegible]	1841	[illegible]	1052	[illegible]	1585	[illegible]	3629
[illegible]	1244	[illegible]	354	[illegible]	2307	[illegible]	1857	[illegible]	1916
[illegible]	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	Փոլօ	518	Վօլօ	1289
[illegible]	2789	[illegible]	849	Լէօ	1053	[illegible]	2229	[illegible]	2236
[illegible]	1884	[illegible]	4582	Լէբանդօ	2377	Րինալտօ	1361	[illegible]	1850
[illegible]	3697	[illegible]	2060	Լիվօռնօ	1642	Ռոլլօ	1818	Զարա	1209
[illegible]	4285	[illegible]	1242	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Իպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է և իր ապրանքը կը պարպէ Գավազի առջեւ, քարանթինայի պատճառաւ։
Դիմել առ գործակալ Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՓԻԶՕ
Թիւ 23—24, Փրանկօ Սէֆէթ խան, Ղալաթիա 377

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ժողովրդական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։
Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
190 Ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորը
225 Ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։
Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587
ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մոնբառնասի փողոց, թիւ 17։ Ինքնորին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ̈ը Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
([illegible] վրայի յարկը, [illegible] Զոպունեանց դէմը)
Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ատամները մէկ անգամէն կը լեցնեն՝ ցաւով զինքը եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։
[illegible] ոսկիով, [illegible] և [illegible] արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, որոնք ամրութիւն, գեղեցկութիւն ու պէտս ապահովութիւն [illegible]։
[illegible]
Տ. Պ. Խաչատուրեան [illegible] (միջնէ. կէս օր) [illegible] (միջնէ. կէս գիշեր) [illegible]։
[illegible] 197

COMP RUSSE

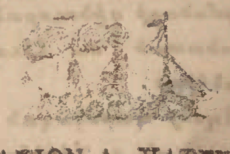

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

[illegible] 6/19	Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
[illegible] 7/20	Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ([illegible], [illegible], [illegible] եւ [illegible])։
[illegible] 8 21	Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
[illegible] 8 21	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում եւ Նովո [illegible] ժամը 4ին յետ միջօրէի։
9 22	[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՅՍԻՆԵՑ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՐԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Ճամբայ ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 Ֆրանք, Երկրորդ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Ռօզ Հանի Բարաքէօյ [illegible]. 616 Ք. ՐԵՖԵԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Մեր աճող նաւերը անցած կը թողին Լիվրբուլ, [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	13900	Սիլվանիա	5597
Սաքսօնիա	13900	[illegible]	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	3329
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2953
Ումբրիա	8128	Սիպրիա	2936
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2558
[illegible]	7292	[illegible]	2131
[illegible]	7385	[illegible]	1814

Սարակոսա շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլեըմ ամսոյս 24ին Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ ԺՈԼԻ Ե. ՍԻՆԿԷՐ
Joly et Seager
Էնկլիզլէրին խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բանք Կօմէրսիալ փողոց 25

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իրօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղաք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը աւոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒՄԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սկրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱԻՐԼ 531

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 224 խառն Առտու ժ.	 վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 223 խառն Իրկն. ժ.	 վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմն.	3	—
12	42	» Կէօքճէ քըլըճ	»	2	20
1	39	» Սապօնճը բունար	»	1	38
2	33	» Ալաեունտ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Ինսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլիկէօլ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Զօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Եասսիան	»	6	15
9	16	» Աք շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազալի քէօյ	»	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմն. Գոնիա	մկն.	12	—
իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու ժ.	 վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրիկն. ժ.	 վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալըբիւ Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Սասիլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն. Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.				առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ. Թ. 422 խառն իրիկ. ժ.	 վ.	ԵՐԹ Կառախումբ. Թ. 424 խառն իրիկ. ժ.	 վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ. Թ. 421 խառն Առտու ժ.	 վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ. Թ. 423 խառն իրիկ. ժ.	 վ.
6	30	8	—	մկն. Համիտիէ ժմն.	6	—	7	30
6	48	8	18	ժմն. Ատա-Բազար մկն.	5	42	7	12

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու ժ.	 վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	 վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու ժ.	 վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	 վ.
2	35	12	45	մկն. Ալաեունտ ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմն. Քէօթահիա մկն.	1	40	11	45